

Poštšina v državi SHS povsialirana.

Posebna številka št. 60 vinarjev.

Letna lista:
Zelo leto . . . K 50.—
Pol leta . . . 26.—
Četrt leta . . . 13.—
Zunaj Jugoslavije:
Zelo leto . . . 66.—
Posebna številka
za štiri strani 60 v.
Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
11. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali iznajda
se računajo po K 1.50
od enoredne petkvice
pri večkratnih oznanilih
popust.
„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.
Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

129 številka

Maribor dne 22. novembra 1920.

Letnik XII

Dr. Korošec govori.

Zadnji torek, 16. t. m., je imel minister dr. A. Korošec v Mariboru v veliki dvorani Olicirskega doma volilni shod Slovenske kmetijske zveze — Ljudske stranke. Govoril je v glavnem sledeče:

Laži nasprotnikov.

Ljudje pravijo: Kadar se človek ženi, zve za svoje napake, resnične in neresnične. Tudi mi, ki kandidiramo, zvemo svoje resnične in neresnične grehe. Jaz sem n. pr. v volilni borbi postal bogat človek. Velikopotezno sem zagrabil celih 92 milijonov in jih skrivam po Švici. Če je kateri nasprotnik to vest verjel ali širil, naj pride k meni, poklonim mu jih. Grajsčine kupujem, imam že 70 grajsčin. Tudi te poklonim svojim nasprotnikom. Pravili so, da sem bil že večkrat oženjen. Tudi žene jim poklonim. A nisem samo politik. Razodel se je ni meni velik talent: postal sem veletrgovec. Sami ste se lahko prepričali, da so ležali za časa železničarskega štrajka celi vagoni jaje za Avstrijo v Mariboru. Kdo jih je kupil, tega mi ne vem, pa moji nasprotniki vedo. Čela dva meseca vračajo: Korošec, povej nam, kje so tisti vagoni! Jaz jim nisem odgovoril, ker človek ne odgovarja na to česar ni kriv. Ker pa hočejo od mene odgovora, rečem: Gospodje okoli „Tabora“, ako takopisejo brez dokazov, so čisto navadna lažnjivi lumpi in lopovi, ki hočejo človeka kupiti pri njih, ki nimajo pameti, vzeti dobro ime.

Kaj sem še napravil? Da nimamo povsod miru in reda, da glavarstva vedno redno ne poslujejo, da so vojaki kaznovani, da železnice ne gredo, da so predrage: vsega je kriv dr. Korošec. In kdo je kriv draginje? Nikdo drug kot dr. Korošec.

Draginja.

Za nami je petletna vojna. Evropa krvavi iz ran, ki se ne morejo zaceliti. Vojska nam je uničila rudokope, tovarne se izpremenile v tvornice za topove, vojska je uničila železnice, domove, upravo. Povsod krvavimo na posledicah boja. Bog kaznuje še sedaj narode in jih bode še kaznoval.

Ena največjih ran, ki nam jih je zadaa vojska, je draginja. Mi imamo dovolj žita, še preveč; toda to žito je tako drago, da ga oni, ki ga hočejo kupiti, ne morejo kupiti. Zakaj je tako drago? Ker kmet, ki ima živila, potrebuje denar za druge stvari, ki jih mora tudi drago plačati: obleko, perilo, čevlje. Tega ne

proizvajamo v naši državi. Železne rude imamo, pa jih ne kopljemo, ker se nismo v stanju, da bi lahko železo spravili na dan, posebno, ker nimamo strojev. Vse to je treba dobiti iz tujih držav, zato je tako silno drago. Zadnje leto smo izvozili za 600 milijonov K našega blaga, lesa in žita, uvozili pa smo za blizu 2 milijardi, primanjkljaj je torej 1 milijarda 400 milijonov. Primanjkljaj se izraža v tem, da moramo davke plačevati, da imamo povsod draginjo. Draginje je pa kriva vojska. Če je dr. Korošec kaj kriv, je tega kriv, da se je vojska prej končala, kakor bi se sicer, ker smo mi delali na to, da se je avstrijska moč prej zrušila.

Kako zmanjšati draginjo?

Prvič, da kolikor mogoče mnogo pridelujemo, da lahko prodamo; več kot izvažamo, bolje je. Drugič, da to, kar sedaj uvažamo, odslej doma pridelujemo; zato moramo v korist kmetijskega stanu pospeševati industrijo za obleko, perilo, obuvalo. Tretjič, da se po celi Evropi zopet umiri skakanje in plavanje našega denarja.

Proti vojski in vojnim izdatkom.

Gledati moramo, da se napravi mir po celi Evropi, posebno v naši državi. Mi moramo plačevati 4 milijarde, od tega samo za vojsko 1½ milijarde dinarjev vsako leto. To so strašni izdatki, ki se čutijo pri vas na različnih davkih. Pod težo teh 4 milijard je začel lezti skupaj kmet, delavec, uradnik. Saj vidimo, kako hodijo z zakrpanimi suknjami in čevlji naokrog, ker nimajo dovolj plače. Vsakdo, ki ljubi državo in ljudstvo, si mora misliti: Zakaj moramo te 4 milijarde plačati? Ali moramo ta grenki kelih izpiti naenkrat? Zakaj se ne bi to breme razdelilo na 20—25 let? Zakaj si ne najmemo posojila? Gledali smo, da bi dobili posojilo. Prosili smo Ameriko, Francosko, Anglijo, a nobena nam ga ni hotela dati. Zakaj ne? Rekli so: Pogledajte si, kake so vaše meje! Bolgarija je vaša nasprotnica, Rumunija vam ni prijateljica, Madžarska ima na meji proti vam vse polno vojakov, Avstrija bi vam še rada odjedla kos mesa, z Italijo pričakujemo vsak dan, da pridete z njo v spor. Dve leti smo vsak dan plavali v nevarnosti, da se začne vojska. Največ gorja in skrbi nam je delala

Italija.

Delala nam je krivico za krivico, preganjala je

naše ljudi, odvezala zemljo, po Dalmaciji je širila svojo oblast. Naša država je morala vsako zaščitno taktniti v žep. Noben človek ni upal vzeti na svojo vest, da bi vas tirali v novo vojsko. To bi bil zločin nad vami, ki ste celo izkrvavljeni. Zato smo rekli: Vemo, kaj trpimo, kako težko je nositi vsako zausšico; toda na drugi strani svojih ljudi ne moremo dati ubijati. Zato smo morali gledati, da se pobotamo. Na njem smo z Grško sklenili zvezo, ki nas ščiti proti Turkom in Bolgarom. Tako smo proti vzhodu zavarovani. Z Rumunijo smo skušali dobiti zvezo. Toda Italija je rekla: Ne! Vendar imamo ustmen dogovor, da nas Rumunija ne napade, ako bi nas napadli Madžari. Ustanovila se je zveza in sporazum s Čehoslovaško. Ostala je samo ena rana: proti Italiji. Velika napaka je bila, da se niso že prej uredili naši odnosi do Italije. Prav smo imeli, ko smo pravili, da naša diplomacija ne dela prav, ker tako dolgo zavlačuje. Mi nismo postajali močnejši; pač pa je s slabevanjem in razpadanjem entente rastla moč Italije. Čimbolj je zveza velesil razpadala, tembolj je bilo gotovo, da nas pred Italijo ne bo niti ena sila branila, ne Francoska, ne Amerika, pač pa bi nas mnogo manjših sil z Italijo vred napadlo. Naša moč je padla. In zato je bilo samo politično, da se brzo sklene z Italijo sporazum. Ker se je odlašalo, smo morali zadnje dni plačati te velike žrtve. Ne vemo, kako se je vse to zgodilo, ker so naši delegati šli v pogajanja z drugimi inštrukcijami in mejami, kakor pa se je to pokazalo iz njihovega ravnanja ter se bo stvar šele pojasnila. Vsekakor bi mi morali doprinesiti, čeudi ne takih žrtve, vendar žrtve, da dobimo mir.

Mogoče se nam polagoma posreči, da dočimo po drugod kaka denarna sredstva, ki nam bodo pomagala nositi breme. Naša država ni najslabša. Pogledajte Francosko, Anglijo! Vse so bolj v blatu dolgov, nego mi, ker imajo vse države izpred vojske velike dolgove.

Mi stojimo mnogo bolje

vsled tega, ker vendar nekoliko produciramo, česar vse države ne delajo. Mi smo izmed najboljših, kljub temu stojimo slabo. Naša država si je zasigurala hrbet na vse strani. Toda ne vemo, kaj bo z Avstrijo. To je malo dete, ki ne more živeti, z vođeno glavou Dunajem. Madžarska ne producira toliko, da bi mogla živeti, Poljska je tako razorana, da nikdo ne ve, ali se bo držala. Čehoslovaška je tako okrožena od Nemcev in ima toliko nemškega mesa v sebi, da tu

LISTEK.

Mariborsko gledališče.

(Konec.)

To je v glavnem vsebina te globoko zasnovane Strindbergove drame. Režiserju je bilo treba izklesati in postaviti na oder tri nasprotujoče si značaje, ki se vedno zblizujejo in vedno oddaljujejo, dokler se ne strnejo v smrti najjačjšega izmed njih. Prvi značaj je kapetan Edgar, ki ga je podal g. Nučič. Ni bilo lahko, se vglobiti v psihologijo tega Strindbergovega junaka. Na zunaj grob in surov, na znotraj veš za goneten, poln vprašanj. Njegova volja je bila igračka silne groze pred življenjem, ki ga je razočaralo. Njegovo srce je bilo v bistvu mehko in polno hrepenenja, a napram ženi, otrokom in prijatelju Kurtu se je kazal brez srca. Edgardovi živci so bili do skrajnosti razkrojeni in ubiti, a vsled kljubovanja se je kazal hladnega in samozavestnega v svojem nastopu. Njegov um je docela podlegel živcem in ni več ločil resnice od laži, dovoljenega od nedovoljenega, prijatelja od sovražnika; ni se zavedal, kaj se godi za njegovim hrbtom, da je prepričanje o lastni moči, ugledu in veljavi samo novo slepilo, s katerim je hotel pokriti prvo razočaranje. Edgard je tip psihopata, hkrati pa tip izgubljenega genija. To se mi je zadelo vredno omeniti, da bo bolj umljiv uspeh, ki ga je dosegel g. Nučič s svojim Edgardjem. G. Nučič ga je podal s tako resničnostjo, da je mariborski oder doživel le malo tako dobrih vlog. Zlasti dober je bil v prvem delu. V Vampirju pa je prezrl, da je tukaj

Edgar psihološko drug tip, kakor v Smrtnem plesu. Izza groze, ki mu jo je pripravila Alice, domnevajoč, da je mrtvec, je nekako odmrli za zunanje življenje; živi še samo v tem, da se hoče maščevati nad ženo, nad Kurtom, nad hčerjo Judito, nad vso okolico. To je vampir. To je mrtvec, ki živi, da druge muči. — Kurt in Alice se vprašujeta na nekem mestu: „Kdo je ta človek?“ Tudi Edgard sam se čuti tuja med živimi. Ta poteza tajinstvenosti je bila v Nučičevi igri premalo izrazita. Drugače pa je Nučič z Edgardjem pokazal, da resničen umetnik najboljšo dopolnjuje dramatično in da je delo obeh eno in isto v svojem intuitivnem nastajanju. Drugi značaj je Edgardova žena Alice. Strindberg je namenoma zabrisal poteze ženskosti, ki bi jih človek pričakoval v razmerju z Edgardom. Hotel je pokazati, da sta moški in ženska oba človeka, podvržena istim strastem sreča in isti blodnji duše. Gospa Bukšekova je imela z Alice težko nalogo, spraviti svojo igro v sklad z Nučičevo. To ji po večini ni uspelo, dasiravno je bila na nekaterih mestih zelo dobra; zlasti proti koncu dela je skupaj s Kurtom z veliko preciznostjo predstavljala izmirenje in olahkotenje, ki je nastalo v duši obeh vsled Edgardove smrti. Vendar je v svoji igri pre-slabo razvila zlobnost in ljubezensko sovraštvo, ki ga goji Alice do Edgarda. Ravno tu se ni mogla pospeti na višino Nučičeve igre in gledalec, ki se je vglobil v igro, je to razdaljo dobro občutil.

Kaj naj rečem o igri g. Skrbinška, ki je postal sorodnik Kurtu? Da bi igral slabo, ni mogoče trditi. Igral je mestoma zelo dobro. Toda dve napaki ima, ki ga motita pri izpolnitvi igralske rutine: nervoznost in nesimpatičen glas. Te napake je opazil tu-

di vsak navaden gledalec. G. Skrbinšek je v trenutkih, ko bi moral podati močne efekte: n. pr. vzburjenje, ogorčenje, obup, strah, prestopil tisto mejo, ki loči dovršeno igranje in igralčovo osebno nervoznost. On je s svojim glasom in s svojimi kretnjami pokvaril vtis, ki bi ga sicer napravil. Te napake je pokazal tudi v moštru Antonu (Hebbel, Marija Magdale-na), v kmetu Kremenju (Schönherr, Zemlja) i. dr. O ostalih vlogah — nihil nisi bene. Ze same na sebi so manj pomembne in jih je Strindberg postavil v prvi vrsti radi tega, da pretkejo in poževe za gledalca pre dolgočasni dialog treh glavnih oseb. G. Zelenik in gđc. Podgorska sta bila dobra, če bi jima že delil klasifikacije. Sicer pa upamo, da nam mariborski oder prinese še več podobnih res umetniških večerov. Priporočal bi, da se v tej igri kakor tudi v drugih po sveča več skrbi iluminaciji. Eksperimenti kakor so se vršili v 1. dejanju prvega dela, ne spadajo pred občinstvo. Neznosno je prihajanje gostov med predstavo. Pri „Smrtnem plesu“ so se med celim prvim dejanjem — 40 minut — odpirala in zapirala vrata zdej v ložah potem v galeriji, da ne omenjam nenarodnega orkestra novemberskega kašlja. Drugod se strogo pazi, da zakasneli gostje ne vstopajo med predstavo. Pri nas vladajo v tem oziru take manire, kakor pri dekliških igrah kje v patrijarhalnem Verzeju.

Ruska predstava.

Zanesla jih je v naše kraje žalostna usoda valike matuške Rossije. Jugoslavija je postala nekaj Eldorado za ruske begunce. Sprejemajo jih v službo kot profesorje in učitelje, inženierje, igralce itd. Kolikor sem poučen, je bila balerina Klavdija Isačenko prva ruska umetnica, ki je posetila naš obmejni Ma-

di nikdo ne more vedeti, ali se bo mogla obdržati v samostojnosti. Pa če bodo tudi vse te države mirne, če se obdržijo in bodo imele dovolj življenjske moči v sebi: tako dolgo bomo imeli draginjo in ne bo trgovina v redu, dokler Rusija ne bo mirna. Dokler se bo Rusija v svojih bolečinah zvižala kakor danes, dokler ne ozdravi svoje velike bolezni, tako dolgo bo trepetala in drhtela cela Evropa, ker Rusija je tako velik kompleks zemlje, iz katere smo dobivali toliko rud, lesa in drugih dobrin, da Evropa komaj čaka, da dobi zopet teh dobrin in bogastva iz Rusije.

Vsak, kdor pravi: „Če zmaga liberalna stranka, ali samostojna, bo draginja padla“, ima plitvo glavo, ali pa se igra z ljudstvom. Četudi KZ zmaga, ne bo draginja takoj konec.

Podraženje železnic.

Toda Korošec, ti si nam podražil železnice. — Jaz sem bil 6 mesecev železniški minister in vam nisem podražil tarifa niti za 1 krajcar. Dokler je naš finančni minister ves primanjkljaj plačeval radevolje, jaz kot železniški minister nimam interesa, da bi silil na povišanje. Železnice imajo mesečno nad 100 milijonov deficitov, letno nad 1 milijardo. To milijardo ste morali v obliki davkov vsi plačevati. Ti, ki se nisi vozil, si moral plačevati tudi za one, ki so se vozili. Prišel je finančni minister in rekel: „Jaz ti ne bom več plačeval deficitov.“ Ker sem moral imeti denar, sem moral železnice zvišati, toda za blagovni promet, za živila, samo za 25%—35%. Najbogatejša želez v železniškem prometu je v mesecih september, oktober, november, december. A kljub povišanju imamo po računih od zadnjih mesecev samo za mesec september 5 milijonov dinarjev deficitov, v 4 mesecih 20 milijonov. Samo uradnikom in delavcem moramo plačati letno nad 1 milijardo doklad, 1 prag stane 27 dinarjev (prej par kron), vsako olje, vsako kapljo bencina moramo kupiti od zunaj, kjer gredo cene gor. ne dol. Železniški minister ni napravil s povišanjem draginje, ampak draginja je njega prisilila, da je povišal železniške tarife. Glavno je, da mi zmanjšamo draginjo. Zato je izključeno, da bi se v prihodnjih letih delalo v državi kaj novega. Mnogi zahtevajo nove železnice, to stane milijarde dinarjev. Mi bodemo lahko zidali samo male reči. Tako ne moremo pustiti cele pokrajine, da bi bila od nas odrezana. Zato bomo zvezali Prekmurje z ljutomersko železnico in tje zopet z Ormožem ali Središčem, kakor bodo odločili strokovnjaki v sporazumu z ljudstvom. Železnice 15-20 km, kakor Rogatec—Krapina, bomo morali zvezati z glavno progo. Velikih železnic pa še zdaj ne bomo mogli zidati. Važno je sedaj, da to, kar pač imamo, ohranimo v dobrem stanju in da se ne dela mnogo novega, ker novo pomeni za vas novo draginjo, nove davke.

Kriv sem dalje, da sem vas prodal

Srb m

Toda moji nasprotniki še niso zaključili knjige, da bi zvedeli, za koliko milijonov sem vas prodal. Nihče vas ni prodal Srbom. Mi smo v to državo šli,

ribor. Njen ples je imel malo ruskega na sebi. Samo ena točka, Rahmanija „Ruska revolucija“ nas je spomnila, da je plesalka Rusinja. Zeleti smo videti nekaj nacionalno-ruskega. V Ljubljani so ruski igralci vpriporili Andrejevlevo „Amfso“. Razveselili smo se, ko smo slišali, da pride tudi v Maribor ruska igralska družba. In res nas je posejla operetna družba, ki nosi čudno francosko ime „Chanoir“ (Crni maček). Deloma gola radovednost, deloma pa zanimanje za rusko umetnost je v pondeljek napolnilo naše gledališče. Po imenu skladatelja in imenih glavnih oseb soditi, je opereta ruskega izvora. Toda že prvo dejanje je pokazalo, da ni na nji prav nič ruskega, razen lepodonečega jezika, ki smo ga z velikim veseljem poslušali prvič na mariborskem odru. „Noč ljubozni“ je posnetek raznih oper in operet, zmes vseh mogočih arij in operetnih plesov, z eno besedo: plagijat. To je bilo prvo razočaranje. Med igralci smo spoznali par dobrih moči: M. Minjen, Volkovska, Gregorjev, Dimijov. Druge so pa bile take, da ne spadajo v Talijin hram. Ruskega ni bilo nikjer nič. Publika se je seve zabavala, toda na isti ali še na zabavnejši način bi jo lahko silili k smehu francoski, angleški ali magari japonski kabaretni igralci. Mi smo pa venomer iskali v ruskih igralcih — Rusijo. Veliko, mučeniško, v svoji krivdi in boki, v svojem grehu in pokori tajinstveno Rusijo. Nič od vsega tega. Samo zvoneči jezik nas je prepričeval o resničnosti Turgenjeve hvale ruskega jezika. Končno! Po predstavi je g. Minjen s svojim globokim, prekrasnim glasom zapel pesem o Volgi. Spremljal ga je mešan zbor. To rusko petje na mariborskem odru nas je zazibalo v sen o Rusiji, o njenih mestih, njenih stepah, njenih širokih vodah. Po petju so zaplesali ruski narodni plesi. V torek je bila na programu „Svečeno ognja“. Opereta, ki se godi v Indiji, a je v resnici nekaka persiflaža na rusko družabno razmerje med aristokracijo in meščanstvom. „Ogenj“ je je simbol ljubezni, svečenica — ženska, ruši predsodke kaste in stare običaje. Tudi ta komad je sam na sebi tak, da služi zgolj v zabavo malomeščanski publiki. Igrali so nekoliko boljše, kakor na prvi večer. Brez dvoma je med igralci nekaj dobrih umetnikov, ki se pa ne morejo dvigniti radi splošno nizkega nivoja potujoče igralske družbe. Zlasti je ugajal Gregorjev, Minjen in Volkovska. Umetnosti je malo, zabave precej. Izvirno na tem je samo to, da igrajo v ruskem jeziku. B. B.

ker se v tej državi drugi naši bratje, Hrvatje in Srbi. Vsak narod, vsako pleme, Slovenec, Hrvat, Srb, ima svoje dobre in slabe strani; imajo Slovenci svoje napake, Hrvati svoje in Srbi svoje napake. V celoti pa noben narod ni slab. „Srbski kmet je narod, ki ga moram sovražiti“, to je kriva politika. Mi smo v državi skupaj in ostanemo skupaj. Kaj je srbski kmet kriv, kaj je srbski uradnik kriv, da ne zna še vsega tako, kakor bi mi želeli? Vi se tudi jezite nad našimi uradi in ste hudi, če vam ne gre prav. Napake se gode povsod, pri nas, Hrvatih in Srbih. Kaj naj pričakujemo dobrega, če hujskamo proti Srbom in Hrvatom? Nevoljni ste zlasti radi carine. Toda naše meje so take velike, da smo morali pošiljati v carinsko službo ljudi, ki prej niso mislili na to, ljudi, ki na cesti niso imli kaj jesti in so šli v urad. Upamo, da se bo vse to ugledilo. Naša država je kakor hlopd, ki ga je treba obtesati. Dobro je, da kritiziramo, toda reči: „Te so Srbi krivi“, je nespametno. S tem se začnejo nasprotstva. So res napake, te moramo videti in moramo jih skušati odpraviti. Toda to niso napake celega naroda. Gode se tudi hude krivice. Na Hrvatskem se je batiniralo. Nikdo tega ne odobrava. Vse misli, da so Hrvate Srbi batinirali. Toda ne. Hrvate so batinirali Hrvatje, največ žandarji, ki so bili oblečeni v srbsko obleko. Orožnik je videl kmeta, ki je drva kradel; dal mu je 25 batin. Kdo je kriv? Srb, ker ima orožnik srbsko vojaško obleko!

Oni, ki hujskajo proti Srbom, imajo namen — razdreti našo državo. Mi lezemo v kapitalistično dobo, ki bo delovala sirašno na našega kmeta in delavca. Največji naš sovražnik, ki zdaj raste, je kapital. Ta kapital nima nobenega povoda delati na to, da draginja mine. Verižništvo se nadaljuje po bankah in veletrgovcih. Ti hočejo, da je v državi vojska med nami. To so večinoma oni, ki hujskajo in pravijo — Srbi so krivi!

Toda vi ste dobili pisma, da se našim vojakom hude godi, da jih batinirajo. Toda ne batina jih srbski narod, ampak oficirji, Srbi ali Hrvatje ali Slovenci. Pri vojaštvu, ki je organizacija moči in sile, so povsod izrastki in surovost poganja korenine. Dokler bo vojska, bomo imeli surovost, tako dolgo bomo morali imeti nož v roki, ki bo te izrastke obrezoval. Mi smo storili za naše vojake vse, kar smo zamogli. Od koder smo dobili pisma, smo šli k regentu in k vojnemu ministru, da se to odpravi. Pri obeh smo našli odprto srce.

Zdaj dobivamo pisma, da so se razmere zboljšale. Glede hrane so se pritoževali vojaki, da dobijo razne jedi vse skupaj nametane. Če so pripravljali našim vojakom tako mešarino, niso imeli slabega namena, ampak oni imajo svoj način življenja. Taka mešarina je za Srbe najboljša jed. Pri njih zopet nikdo ne je nekaterih jedi, ki jih imamo mi. Oni živijo na Balkanu, pod drugim solncem, drugim zrakom. Naši fantje se seveda srbsko pripravljene jedi niso mogli takoj navaditi in so na črevesih oboleli. Sedaj pa dobivajo jed po našem načinu vsako posebej.

„Pa naši vojaki morajo v solnce gledati!“ Tisto pismo, od nekega Susteršiča, se je izkazalo, da je lažnjivo. Susteršič je bil od komunistov najet; prišel je v bolnišnico v Maribor in pravil, da je oslepel vsled tega, ker je moral v solnce gledati. Zdravnik ga je preiskal in dognal, da ima oko vneto vsled lastnega drgnjenja. Nadaljne preiskave so dokazale, da so komunisti pisali v Srbijo, naj pišejo vojaki domov taka razburljiva pisma, da bi tako našo vojsko razkrojili. V tej zadevi so bile po večkrat ministrske seje, kjer se je o tem govorilo, pa nobenega dokazanega slučaja nisem mogel izvedeti. Ako pa bi se vendar kaj takega dogodilo, imam za gotovilo, da se tak oficir odstrani. Če izveste slučaja, naznanite mi, da stvar zasledujem; Mi imamo dolžnost in voljo, da tam, kjer treba, tudi pomagamo.

Za zmanjšanje števila vojaštva.

Naša stranka je bila od nekdaj za to, da zmanjšamo število vojaštva. Zdaj izgine za vojaštvo 1% milijarde. Dokler pa imajo sosedje vojake, moramo tudi mi imeti vojaštvo. Toda gledati moramo, da se to zmanjša in sporazumno odpravi, da imamo samo toliko vojaštva, da se ohrani mir in red. Toliko ga pa moramo imeti. Komunisti so prej pravili, da so proti vojski. Ko pa so prišli v Rusijo do moči, vzdržujejo največjo vojsko. Zato sedaj tudi pri nas ne govorijo proti vojski.

O nasprotnih strankah.

O demokratski stranki ni treba govoriti. Če Bog da srečo, ji 28. t. m. zapojemo pogrebno pesem. Skodovala si je pri inteligenci zlasti z lažjo, pri ljudstvu pa s surovostjo.

Samostojna kmetijska stranka. Ze prva beseda je laž: samostojna. Ako bi ne bilo demokratske stranke, tudi samostojne ne bi bilo. Rodila se je z lažjo, zato tudi povsod laž prodaja. Mi nimamo navade, da bi govorili o dr. Kukovcu, Ureku i. dr. Oni pa z lažmi ravno osebe napadajo, ker pač stranke ne morejo. Če gledamo, kaj oni delajo, nas mora srce boleti. (Omenja surovost, ki so jo pokazali 14. t. m. v Kozjem, kjer so napojili mladino, tante in dekleta, da bi motili Koroščev shod.) Če ljubim ljudstvo, moram gledati, da ga napravim boljšega, ghibnejšega na duhu in na telesu. Če pa hočem uničiti kmeta, moram naročiti na shod muziko in pijačo. Naj bodo samostojni, če so takega prepričanja! Toda naj s surovostjo ne zavajajo ljudstva na tako pot, ki mu je na škodo. Naj ne gonijo našega ljudstva v pijanstvo, k nožem in razbijanju! Pot, ki jo hodijo samostojni, je slaba in vodi v brezno.

O narodno-socijalni stranki ne bom govoril, ker nam ne hodi v pšenico. Ona prihaja samo v one kroge, ki so bili prej liberalni: liberalni uradniki, ki niso zadovoljni z liberalno stranjo. Nas ne motijo, mi tudi njih ne.

Socijalni demokratje so dogospodarili in skoro vse svoje premoženje izgubili na komuniste.

Komunisti so prišli med kmetstvo ljudstvo, zlasti med one, ki nimajo svojega posestva. Razdeliti hočejo vse produktivne stvari, zemljo, stroje in pri-delke med vse. Produkcija bo skupna. Od socijalnih demokratov se razločujejo v tem, ker pravijo, da morajo s silo, krvjo in orožjem dobiti oblast v roke. Kaka je ta sila, vidimo na Ruskem. Tam vsakega delavca, ki ni z njimi, dajo zapreti ali usmrtiti; kmetje stojijo pod žandarmerijo, ki jih sili, da morajo delati za komuniste. Groza je na Ruskem tolika, da je vsak dan blizu 400 usmrčenih. Tam je smrt na dnevnem redu, smrt med brati. Kdor hoče kaj takega, drago mu! Toda gotovo je, da je naše ljudstvo, zlasti na Slovenskem, tako kulturno in ne tako malo izobraženo kakor rusko, da ako bi komunisti začeli jemati v svoje roke revolverje in puške, se bo našlo tudi dovolj kmetijskih in delavskih ljudi, ki bodo zabranili, da tiste puške ne bodo pokale. Mi se ne bomo dali strahovati od komunistov. Njih je premalo, pa tudi preveč se neizobraženi, da bi pri nas izvršili to, kar se jim je posrečilo na Ruskem.

Delo naše stranke.

28. novembra, ako soglašate z našim programom, volite nas! Mi bomo storili za vas, kolikor bo mogoče. Da bomo vse dosegli, tega ne moremo obljubiti. Toda dovolj poštene in krepke volje imamo, dovolj jakosti in sile, da premagamo marsikatero zapreko.

Samostojni niso še med vami ustanovili niti enega izobraževalnega društva, ker jim je vseeno, ali ste izobraženi ali ne. Naša stranka je ustanovila v vsaki župniji najmanj eno izobraževalno društvo, da kmetstvo ljudstvo ve o državi, kar je treba državljanu vedeti. Mlade Orle zbiramo. Ne za parado, ampak vidimo: če hočemo kmetstvu in delavskemu ljudstvu pomagati, ga moramo izobraževati telesno in duševno. Mlad človek hoče vse videti, vse čuti. Narava ga žene ven, da pokaže, kako je lep in pameten. Če ga pustimo popolnoma prostega, jih polovica zajde na kriva pota, do strupenih loncev, kjer se vam zastropijo. Zato moramo mladega človeka voditi v izobraževalna društva, na oder, v pevsko društva, k Orlu. Tako smo ga obdržali do 30. leta, mno go je dobil za svojo glavo, da jo ohrani zdravo. To ni zapravljjanje, ampak velika pridobitev za celo življenje.

Samostojni vam niti ene posojilnice niso ustanovili. Čez nekaj let boste morali zopet za vsako nesrečo hoditi v posojilnico. Ako bi posojilnic ne bilo, boste morali hoditi k bogatašem, da vas odirajo. Čez par let boste zopet videli, kaj so posojilnice vredne. Banke že zdaj odirajo vsakega, ki pride k njim. Naša stranka je pred vojsko ustanovila nad 100 posojilnic in vas obvarovala pred odiranjem.

Naša dolžnost je, da delamo za ljudstvo, ali dobimo mandate ali ne. Mi hočemo storiti to v Beogradu, pa tudi

v Sloveniji.

Mi hočemo, da Slovenci svoje zadeve sami upravljamo, ravnotako Hrvati svoje in Srbi svoje. Če Bog da srečo, bomo imeli po volitvah politično, gospodarsko in kulturno zedinjeno Slovenijo.

Dr. Koroščevi shodi.

Ako je bil med nami še neverni Tomaž, ki bi dvomil, da naše preprosto kmetstvo ljudstvo ne zna ločiti lulike od plevla, poštenosti od nepoštenosti, resnice od laži in da ni zmožno spoštovanja in ljubezni do svojih iskušenih voditeljev, ta se je lahko prepričal, da se temeljito moti in dela krivico ljudstvu.

Oglejmo si samo shode v Ptuj, v Mariboru, pri Sv. Križu in v Ormožu, torej kraje, kjer ljudstvo Korošca in Roškarja najbolj pozna! Kdo se je zbral na teh shodih? Kaj se je sklepalo?

Na vseh imenovanih shodih se je zbralo stotine in stotine ljudi, poštenega kmetkega ljudstva; ljudi trdega dela in globokega krščanskega prepričanja.

Povsod si videl v prvih vrstah naše stare znance in bojovnike za slovensko krščansko kmetstvo stvar: naše župane. Med njimi so bili deloma osiveli možje častljive starosti, a bili so tudi možje razboriti in navdušeni za našo dobro in pošteno stvar iz mlajše dobe. Na to svojo gardo je naša „Kmetka zveza“ lahko posebej ponosna, saj so to možje, katerim so občani sami izročili prostovoljno vodstvo svojih zadev. In ti naši župani so se zbirali v vrstah ter pozdravljali svojega starega znanca in priatelja in voditelja dr. Korošca. Solze radost so stopile človeku v oči in ponosno je tudi zrl na vrste teh naših najboljših, ko so pozdravili na vseh shodih, posebej pa še v Ormožu in pri Sv. Križu tako pri-ereno svojega voditelja.

Povsod je nastopila bodisi v kroju, bodisi brez kroja tudi sprednja, prva četa naše armade, naši Orli. Tudi oni so prišli, da izrazijo svojemu voditelju in njegovemu drugu Roškarju svoje spoštovanje in svojo zvestobo. Kdor je videl te naše mlade, sve-

že, čiste, nepokvarjene moči, kako si urijo telo in ve-
zbujo in izobrazujejo um, ta je moral zaključiti: se-
ma prave krščanske vzgoje in slovenske zavesti je
padlo na rodovitna tla: naša stranka ima bodočnost.
ker ima takšno mladino!

Okoli svojih dveh voditeljev: dr. Korošca in
Roškarja se je zbralo v silnih množicah naše kmet-
sko in delavsko ljudstvo. Prišli so možje in mladeni-
ci, a v znatnem številu so bile povsod zastopane tu-
di žene in mladenke. Pustili so vsi svoje delo in hi-
teli ob delavnikih po več ur daleč na zborovalne pro-
store, da vidijo spet svojega izkušenega voditelja in
slišijo njegov program za bodočnost. Globoka res-
nost, vedra odkritosrčnost, trdna močlast, ženska
nežnost in skrbnost, vse se je zrcalilo iz obrazov te
ogromne množice, katero je preveval samo en duh: po-
šteno, krščansko nesebično delo izvršujemo mi in
naš voditelj in takšno nesebično delo hočemo tudi za
bodočnost.

Kako lepo in prisrčno je bilo videti, ko s opri-
hajali in odhajali možje s svojimi ženami iz zbirališč!
Skupaj živijo, skupaj delajo in trpijo, skupaj se izo-
brazujejo in branijo svoj stan.

Vsi zborovalci so bili s svojima voditeljema
vred ena sama ogromna, krščanska družina, vsak na
svojem mestu: župan, kmet, delavec, obrtnik, duho-
vnik in posvetni izobraženec. Ti ljudje vedo: vsak
izvrši svojo nalogo, vsak ceni in spoštuje tudi delo
svojega bližnjega: Vsi skupaj pa še posebej cenimo
in spoštujemo mirno, stvarno, nesebično, vstrajno in
težko delo našega voditelja.

In ljudstvo je slišalo, kaj in kako se je delalo
do sedaj, zakaj se to in ono ni moglo izvršiti. Z is-
kreno odkritosrčnostjo je soglasno odobravalo izvaj-
anja Koroščeva in Roškerjeva ter pritrldilo tudi dru-
gim govornikom iz vrst naše Kmetске zveze ter ja-

sno in odločno obsojalo laži in obrekovanja nasprot-
nikov.

Posebej pa je ljudstvo razumelo klic svojega vo-
ditelja, ko je zahteval in utemeljeval potrebo po zle-
dinjeni Sloveniji s svojo lastno najširšo politično in
gospodarsko samoupravo. Naši ljudje vedo: ako gre
dr. Korošec v boj za samoupravo, ima on zato glo-
boke vzroke in bo tudi s svojo odločnostjo storil in
zrtvoval vse svoje moči, da je bo izvojeval.

Naši nasprotniki se bojijo. Ker nimajo resnice,
se poslužujejo laži. Ker nimajo dejstev, pa sumnič-
no in obrekujejo. Ker proti mirnemu in jasnemu delu
nimajo poštenih sredstev, kvarijo in zastrupljajo lju-
dstvo. Kaj bodo ti ljudje govorili o vzgoji! Slabo
drevo rodi le slab sad in tako od liberalcev nič do-
brega do sedaj ni bilo in v bodoče ne bo.

Mi pa hočemo imeti ljudstvo dobro, pametno,
zrelo, izobraženo in zdravo. Mi hočemo, da služi te-
mu cilju vse naše javno delo, vsa naša država s
svojo organizacijo. Sporazumno delo vseh stanov za
zemeljsko srečo, v kolikor je dosegljiva tukaj na ze-
mlji, a za večno srečo onstran groba, to je smisel in
cilj vsega našega izobraževalnega političnega in go-
spodarskega dela. To sta povdarjala tudi naša vodi-
telja dr. Korošec in naš Roškar.

Mi hočemo, da bude tako, kakor je na shodih
povdarjal naš voditelj Korošec: Vzgojiti in voditi ter
delati mora naša stranka vselej in povsod tako, da
bo ostalo naše ljudstvo gospodarsko močno, socialno
vsem pravično, duševno in telesno zdravo. Moramo
iti za ciljem: „Ko boš ti krščanski oče ob koncu svo-
jega življenja svojemu sinu podajal ključ in ti bo on
držal luč, da boš mirno v Gospodu zaspal z zavestjo:
dobro oskrbljen je moj dom in pošteno se bo ži-
velo in gospodarilo v njem naprej.“

J. Vesenjak.

Zunaj in znotraj.

Na Grškem so se ravnokar vršile volitve. Vo-
litni boj se je bil pod geslom: Venizelos ali Konstan-
tin? Venizelos je padel z velikim porazom. Pravijo,
da je njegova stranka dobila 118 mandatov, nasprot-
niki pa 250. Zmagala je stranka bivšega kralja Kon-
stantina, svaka bivšega nemškega cesarja Viljema,
ki je pod vplivom svoje žene delal izključno nemško
politiko. Venizelos je baje že zbežal, Konstantin se
pripravljala, da zopet zasede prestol. To bi bil prvi
pregnani vladar, ki se je vrnil na zapuščeni prestol.
Venizelosu nikdo ne oporeka, da ni državnik velikih
zmožnosti. Imel je s svojo politiko tudi izvanredne us-
pehe. Začel je s svojo politiko, ko je po nesrečni gr-
ško-turški vojni bila Grčija ponižana in razdrapana.
Dvignil jo je iz razpada, povečal za dvojno, pridobil
celo važne in bogate pokrajine v Aziji ter ji preskr-
bel dobrih mednarodnih prijateljev. Njegovega pora-
za se vesele Nemci in Italijani, obžalujejo ga Fran-
cozi in Angleži.

Venizelosov poraz je samo nov in važen člen v
verigi narodnih dogodkov. Najprej je na Madžars-
kem zavladal Horthy s programom, da hoče vzpostavi-
viti monarhijo in povrniti madžarskemu orszagu iz-
gubljene pokrajine. Mi temu dogodku nismo pripiso-
vali posebne važnosti. Nedavno so zmagali v Avstriji
krščanski socialci. V kolikor so nam drugače sim-
patična njihova načela, nas mora vendar navdajati z
bojaznijo dejstvo, da so njihovi voditelji habsburžan-
ski pristaši in prepojeni z velikoavstrijskimi streml-
jenji. Začenja se torej okrog nas tvoriti krog, ki
stremi za obnovitvijo prejšnjega stanja, to se pravi:
da se razbijejo novo ustanovljene države, v prvi vr-
sti češka in naša. Najbrže so tudi nemiri, ki so iz-
bruhnili na Češkem in imajo povod v arogantnem ob-
našanju čeških Nemcev, nekoliko prezgodnji pojav te-
ga gibanja.

Zunanje-politični položaj se torej razvija v sme-
ri kateri moramo posvečati našo največjo pazljivost.
Gotovo ne stojimo v bližini velikih dogodkov, istota-
ko je pa tudi gotovo, da se stvari razvijajo v taki
smerti, ki mora dovesti v prihodnosti do težkega po-
ložaja za našo državo.

Brez dvoma je tudi ta zunanje-politični položaj
bil eden izmed glavnih vzrokov, da so naši državni-
ki tako hiteli z mirovnim sklepom z Italijo, da si ta-
ko zavarujemo hrbet vsaj na severozapadni strani.
Seveda nam mir z Italijo ne bo prinesel sigurnosti,
ker Italijan je nezvest zaveznik, vendar zaenkrat o-
lajša nekoliko naš položaj. Treba je še drugih diplo-
matičnih potez. Ena izmed njih je že storjena s Čehi.
Padec Venizelosa je razrahljal polje na Balkanu, in
treba bo pričeti sejati semena zaveze z Bolgarsko. Z
Rusijo ne moremo zaenkrat — kakor je nedavno raz-
pravljali v jako stvarnem članku „Slovenec“ — po-
četi ničesar, treba bo pa naglo in marljivo prestiti
s Poljaki.

Pred veliko negotovostjo stojimo tudi v notran-
nosti države. Dve leti je zborovala prva državna

skupščina, ki ni imela ugleda ne znotraj, ne zunaj.
Brez vsakega pooblastila in mandata od naroda so
se shajali ti zastopniki s svojimi zmožnostmi in de-
lom si niso mogli pridobiti veljave, nikdo ne žaluje
za njimi, da gredo vendar glede vse z neko bojezo-
njo v negotovo bodočnost. Kakšna bo nova skupšči-
na? Ali pridejo vanjo po veliki večini možje, ki bodo
po svojih načelih in zmožnostih dajali jamstvo, da se
bo država utrdila in okrepila, ter zadobila dovolj od-
porne sile napram nevarnostim od zunaj? Doživljali
smo neprestana razočaranja, kdo nam jamči, da nam
ustavotvorna skupščina ne prinese novega? Kaj pa
potem, če tudi ta skupščina ne bo delazmožna? Če
nam ne bo mogla niti za silo izdelati ustave, ne gle-
de na vse drugo? Bojazen ni tako brezpredmetna. V
zbornico prideja brez dvoma kot najmočnejši stranki
radikalna in demokratska. Pri prvi se bo ojačilo de-
sno, velikosrbsko krilo, druga izide slabo med Slo-
venci in Hrvati, zadobi pa mandate po novo osvobo-
jenih srbskih krajih in v srbski stari kraljevini, ter
nam ne daje nobenega jamstva za pametno socialno
posiavodajo, kar bo podžigalo radikalnejše socialne
struje. V precejšnjem številu pridejo Radičevci, ne-
kaj Frankovcev, precejšnje število komunistov, ki bo-
do izključevali vsako sodelovanje z meščanskimi
strankami. Kako se bo tukaj sestavila večina, je ne-
gotovo.

Ta bojazen pred negotovim položajem v bodoči
ustavotvorni skupščini je gotovo tudi sodelovala, da
se je tako naglo sklenil mir z Italijo. Gotovo bi bilo
mogoče sklepanje zavleči za nekaj tednov, ali celo
mescev in, ako bi skupščina delovala dobro, bi se
dosegli ugodnejši pogoji. Kaj pa, ako bi skupščina
delovala slabo ali sploh ne delovala? V najslabšem
slučaju bi riskirali celo obstoj države.

Pomisliti je treba, da obstoji na Hrvatskem mo-
čna skupina, ki zahteva neodvisno hrvaško republi-
ko, čeprav obstoječo samo iz treh županij. Mi ne mo-
remo dopustiti, da bi se obravnavala taka vprašanja
pred očmi Evrope, dokler je odprto naše obmejno v-
prašanje z Italijo. Mir z Italijo smo sklenili v naj-
slabšem trenutku, a kdo nam jamči, da ne bi mogel
priti še slabši?

Preživeli smo dve težki leti, a dnevi negoto-
vosti še niso minuli. Vsa naša skrb se mora sedaj
obračati napram ustavotvorni skupščini, ki se pora-
ja v predstojećih dneh. Ako zmagajo stranke, ki sto-
je na državotvornem stališču in bi imele v svoji sre-
di tudi moške primernih državnihskih zmožnosti, bi bil
naš položaj tudi na zunaj utrjen. Ako pa pridejo v
znatnem številu stranke s samo razdirajočimi name-
ni in ako voditelji drugih strank ne bodo odkrivali
več državnihskih zmožnosti, kakor doslej, bo naš po-
ložaj negotov. V tem oziru bodo sedanje volitve og-
romnega pomena, gre za biti ali ne biti vsega, kar
nam je kot plod svetovne vojne dala usoda in ako ta
dar zapravimo po lastni krivdi, se ne povrne prilika
nikdar več.

šlost, a pozablja na tem mestu omeniti izjemo: agro-
merkur-zadevico. Ta mož je nosilec liste demokratov
v kranjskem okrožju. O teh demokratih pa ve pove-
dati „Epohin“ dopisnik iz Ljubljane sledeče: „Demo-
krati hočejo močno državo z eno vlado in enim par-
lamentom; državna uprava mora biti centralizirana
in je boj zoper klerikalce radi tega tako ljut, ker ho-
čejo klerikalci vpostaviti v Ljubljani vlado in naro-
čiti zakonodajno tvorbo, ki bi imela z zajedno drža-
vo skupno samo nekatere stvari, kakor: vojsko, zu-
nanjo politiko, promet, carine itd.“

To je najnovejši „taktični uspeh“ naših demo-
kratov. V Beogradu se hlinijo in rofijo srbske demo-
krate, da so zvesti sinovi centralizma, doma pa obe-
tajo svojim političnim backom „samoupravo okrožij“,
ki naj bi na dan 28. novembra potegnili jugoslovans-
ko demokracijo iz nesrečne poloromije. Povedali so ja-
sno, da so centralisti! Z njim stojijo in padejo goto-
vo, kar bo dokazal 28. november.

Politični pregled.

Jugoslavija.

Sedaj od vseh ministrov razven dr. Ko-
rošca ratificirana rapalska pogodba je bila v nedeljo
predložena v podpis regentu od ministrskega pred-
sednika Vesniča.

Vsled ratifikacije rapalske pogodbe
od naše strani je razneslo časopisje v svet vesti, da
bo posetil naš regent v najkrajšem času italijan-
skega Emanuela. Tozadevne časnikarske vesti so žur-
nastična izmišljotina.

Po končanih volitvah bo baje takoj
odstopila sedanja vlada in bo imenovana druga, ki
bo sorazmerna z močjo posameznih strank v že no-
vem parlamentu.

Po ratifikaciji rapalske pogodbe
bo začela delovati jugoslovansko-italijanska komisija,
ki bi naj uredila trgovinske odnose med nami in
Italijank. Ta komisija bo uredila železniške koncesije
in pogoje uporabljenja tržaške in reške luke.

Eksnikita se obrača s posebno spomenico
na zvezo narodov, da izposluje ta umik srbskih čet
iz Crnogore.

Italija.

Italijanski parlament je uzakonil
žensko občinsko volilno pravico pod istimi pogoji kot
za moške z 240 glasovi proti 10. Predlog o volilni dol-
žnosti je bil odbit s 144 glasovi proti 30.

D'Annunzio še drži vedno zasedena oto-
ka Krk in Rab. D'Annunzijevo brodogradje je vedno na
preži ob Primorju, da onemogočuje vsak promet z o-
toki.

Ako pa bi se drznil D'Annunzio nadal-
jevati s svojimi pustolovskimi zasedbami, mu bo nje-
gove samooblastne pohode preprečila jugoslovanska
vojska, ki je pripravljena za take židovsko pesniške
izlete g. Gabrijela.

Italijansko časopisje lancira v jav-
nost vesti, po katerih je D'Annunzio pripravljen, da
se podvrže pogojem rapalske pogodbe in se bo vrnil
v Rim s svojimi legionarji.

Reški občinski svet je sklenil aneksijo
Reke po Italiji.

Avstrija.

Novi avstrijski krščansko-socialni svet je
sestavil novo vlado iz sledečih članov: zvezni kan-
celar in deželni tajnik za zunanje zadeve je postal
dr. Mihael Mayr; notranje zadeve in vojno prevza-
me dr. Egon Glanz; uk in bogočastje dr. Walter
Breisky; finance dr. Ferdinand Grimm; prehrano Al-
fred Gruenberg; promet Karol Pespa; pravosodstvo
dr. Rudolf Baltauf; trgovino Eduard Heisl; poljedel-
stvo Alojz Haneis; socialno politiko Jože Resch.
Proti temu krščansko-socialnemu kabinetu bodo sto-
pili v najhujšo opozicijo socialni demokrati.

Dunajski Nemci so vzpizorili demon-
stracije kot znak protesta napram nasilju Čehov proti
nemškim manjšinam na Češkem. Nemški demonstranti
so hoteli demolirati češki hotel na Dunaju „Z. Post“,
kjer so istočasno zborovale češke dunajske manjšine
radi češkega šolstva na Dunaju. Na pritisk policije
in orožništva so se razšli nemški demonstranti brez
posebnih incidentov.

Cehoslovaška.

Cehoslovaška vlada je ukrenila vse
potrebno, da obvaruje nemške manjšine na Češkem
proti nadaljevanju protinemških demonstracij od stra-
ni čeških legionarjev.

Grška.

Anglija in Francija protestirata proti
vratitvi ekskralja Konstantina na grški prestol. Ako
bi se Grčija protivila izpolnitvi tozadevnih angleško-
francoskih zahtev, je nevarnost, da se prekinejo pri-
jateljski odnosi med Grčijo in tema dvema velesila-
ma. Na vpostavitve prince Jurija na grški prestol bi
pristale Anglija in Francija pod gotovimi pridržki.

Rusija.

Boji med Ukrajinci in sovjetskimi če-
tami še niso končani. Boljševiška kavalerija je pred-
la ukrajinsko fronto na črti Proskurov-Woloczyska.
Proskurov je v ruskih rokah. Mnogoštevilni ukra-
jinski begunci se zatekajo na poljsko ozemlje. Vse ob-
orožene ukrajinske čete, ki so prekoračile poljsko o-
zemlje, so bile razorožene. Sovjetske čete so se usta-
vile ob poljski meji in se drže premirne pogodbe,
sklenjene v Rigi.

Od boljševikov premagani, pregnani in
iz Krima pobegli general Wrangel pride v Beograd,
kjer že pripravlja zanj stan rusko poslanstvo.

Tudi demagoštvo mora biti preračunjeno.

Naši demokrati so glede izbiranja volilnega ko-
pa prav malo izbirni. Slepo udrihajo v svoji sveti
in „državotvorni“ jezi na levo in desno, ne da bi v
marsikaterem slučaju mislili na nevarne konsekvence,
ki bi se znale roditi ob priliki preobračanja njihovih
žurnalističnih kozlov.

Tako so n. pr. štajerski demokrati na zborih
svojih zaupnikov izrazili „željico“ po avtonomiji slo-
venskih „okrožij“. To misel je ogreval tudi dr. Ku-
kovec na svojih shodih. Drugače pa mislijo neprevi-

dni kranjski JDSarji, ki pišejo belgrajski „Epohi“ o
volilni borbi v Sloveniji. 541. številka tega lista pri-
naša solzav dobis „od našega dopisnika“, ki je dati-
ran: Ljubljana, 10. novembra.

Uvodoma napade g. demokratski dopisnik klerika-
le, „ki-se baje cepijo, ker stoji ljubljanska centra-
la na stališču separatizma, dočim ga mariborska cen-
trala pobija.“ To je pobožna misel, ki naj bi reševala
na dan 28. novembra. Dopisnik hvali nadalje zmož-
nosti in ugled dr. Zerjava, ki ima „povsem čisto pro-

Domača politika.

Dr. Korošec in demokratije. Nekak res čuden politični nestvor so naši slovenski demokratije. Kadar si prigoljufajo kak majhen uspeh in se čutijo varne, so polni bahavosti, državotvorne zavesti in trosijo po svojih glasilih psovke in posmehe napram osebam drugih strank. Najbolj se pač zaganjajo v osebo ministra dr. Korošca, ki jim je popolnoma nezmožen, minister Krjavelj itd. Sedaj pa bi rad beograjski ministrski svet ratificiral rapalsko pogodbo. Koliko brzotav je romalo iz Beograda na dr. Korošca, ki se mudi doma, kako ga roti napredno časopisje, naj se vrne v Beograd, da se reši, kar se bi dalo rešiti. Sedaj, ko so naši slovenski interesi na vagi, pa ni nič vreden dr. Kukovec, ampak za vse je odgovoren, vse bi naj uredil še pred kratkem skrajno nezmožni dr. Korošec. Kje je tukaj liberalna doslednost. Fakt je, da liberalci na debelo lažejo, ko pisarijo o dr. Koroščevi nezmožnosti in pehajo tozadavne race v javnost proti svojemu prepričanju. Vsaka številka liberalnega časopisa ima gotovo po deset do dvajsekrate ime dr. Korošca tiskano. Ako bi bil minister dr. Korošec le duševna ničla kot je na pr. dr. Kukovec, bi se ne zaganjali liberalci dan na dan v moža, ki je vodja Slovenije in še nekaj več.

Dr. Korošec in razporeka „Domovina“ št. 127 z dne 17. novembra t. l. prinaša z debelimi črkami vest, da je dr. Korošec za razporoko. V dokaz citira „Uradni list“ od dne 9. avgusta, ki prinaša naredbo, izdano 21. junija t. l. v Beogradu in podpisano tudi od dr. Korošca. Člen 68te naredbe določa: „Ako je en zakonec, če je drugi po tej uredbi proglašen za mrtvega, pa se pozneje pojavi ali oglasi, med tem stopil v nov zakon, je smatrati ta zakon za polnoveljavnega, v kolikor je trajal in otroke, v njem rojene, za zakonske. Če se zakonca prejšnjega zakona v roku treh mesecev izza dne, ko se je pojavil pogrešanec, ne zedinita, da bi nadaljevala zakon, ostane novi zakon v veljavi.“ — „Domovina“ se temu čudi. Menda bi rada, da bi železniški minister dr. Korošec imel moč spreminjati tudi arbske ali celo turške cerkvene postave. Saj je znano, da srbska pravoslavna, še bolj pa turška in judovska vera dopušča pod gotovimi pogoji ločitev zakona. Ta ministerska odredba velja seveda za pravoslavnega Srba, Turka in Juda, toda ne razdira neločljivosti katoliškega zakona. Ministerstvo se mora ozirati na te razmere in železniški minister, tudi če je slučajno duhovnik, mora pustiti Srbom, ali Turkom, da se ravna po svoji veri.

Demokratska stranka — močna stranka. Glavna fraza, s katero agitirajo demokratije, je, da je treba voliti njihovo stranko, ker to bo „močna“ stranka, ki bo štela 150—180 poslancev in je vendar boljše biti tam, kjer jih je veliko, kakor pa tam, kjer jih je malo — Zares komodno načelo: vsak naj se drži tam, kjer jih je največ, pa bo najbolje opravil. Seveda bi tako načelo ubilo vsak napredek. Vsako novo gibanje se je pričelo od malega števila in se je polagoma širilo. Po načelu demokratov bi pa moralo ostati vse pri starem, pa naj bo tudi najbolj neumno in izpričeno, in najbolje bi bilo vedno tam, kjer je največja drhal. Zares demokratsko! To načelo pa ne samo, da je v teoriji napačno, zagrešeno je tudi že v praksi. Recimo, da bi dobili demokratije res 150—180 poslancev, kar pa ne bo res in bodo zadovoljni tudi, ako jih dobe polovico ali celo samo tretjino tega števila. V večji družbi je dobro biti, ako je ta družba tudi dobra. Ako je pa družba slaba, potem kolikor večja, toliko slabša je. In demokratska družba je slaba, ker to je družba kapitalistov, bankirjev, izsesovalcev. Kdor bo stopil vanjo, ne bo mogel doseči za ljudstvo ničesar, tudi ako bi hotel, ker ga bodo ovirali drugi, katerih bo velikanska večina.

Stranka za vse sloje in plemena je naša JDS, tako povdarja vseh petero programov, katere so spustili demokrati iz svoje preluknjane barke v javnost. Ako pa čitamo danes tik pred volitvami slovenska liberalna glasila, se obračajo članki in notice naprednega časopisja samo le do uradništva državnega in privatnega. Kje pa so drugi, posebno manjši stanovi, saj so vendar JDSarji stranka malega človeka? Med programom za malega človeka in med uradnikom, ki še edini tu in tam vleče za trblo politično nit ministra dr. Kukovca, je velika razlika. JDS postane stranka za male ljudi vseh slojev in plemen še le po 28. novembru. JDS ujedinjeni program se bo torej udeležil še le po volitvah.

Liberalno časopisje se zaganja v naše in kandidate narodnih socialcev. Vsak najmanjši prašek, resnični in izmišljeni najde na kandidatnih

možeh teh dveh strank. Gospoda od JDS pa ne vidi svojih: Kukovec, Žerjavov in Kramarjev, ki niso škodovali s svojim političnim nastopom, zadnega spemina, posameznikom, ampak Sloveniji, celi državi in nas oropali ugleda tudi na zunanji pri sosednih državah. O politični, gospodarsko finančni in razmejitveni škodi tega JDS trifolija bi lahko pisali cele „črne knjige“. In ravno ti trije največji jugoslovanski politični grešniki vodijo pred svojo politično smrtjo najostudnejši osebni volilni boj. Materijalizem pač posurovi in pobesni človeka, četudi je minister ali agromerkur — pokrajinski predsednik.

„Tabor“ vabi v svoji 71. številki Primorce pod JDS rešeto, češ, da je JDS edina stranka v Jugoslaviji, ki bi lahko spasila in enkrat osvobodila od Italijanov nam ugrabljeno Primorje. Radi tega za Primorce svetega poklica, mora iziti JDS kot zmagovalka iz volilnega boja. Vsak pameten človek, ki je prečital „Taborov“ uvodnik od četrtka, se je nasmehnil, češ: Ljudje, ki pisarijo take sanje o JDS poklicu, so ponoreli kot včasih dr. Kukovec. Kaj pa, kar bo gotovo dejstvo, ako propade JDS v mariborskem volilnem okrožju? Kedo bo potem zastopal v Beogradu Primorce, ako bi sedaj sledili JDS glasu in zatrebili v dr. Kukovčev zverženi volilni rog? Tako poniževalno še ni doslej beračila krog Samostojne, NSS ni pri Primorcih nobena stranka kot konkurenca JDS. Glas pa gre po mestih, trgih in vaseh, da je vsa JDS beračija zastonj in da bo socialno pravični dr. Kukovec po volitvah lahko zopet preobračal moralne kozolce v celjski okoličnici, mesto da bi premetaval kot doslej politične kozle po Beogradu.

Eselesarji in „Tabor“. Mariborski liberalci nazivajo v svojih govorih in po svojem surovem glasilu našo stranko „Eselesarji“. Dne 28. novembra bomo videli, kedo bo ostal — osele? Pisava demokratskih listov pred volitvami itak ni družega kot prepir za oslovsko senco, pod katero bodo obsedeli politični eselesarji: Kukovec, Voglar, Koderman itd.

Takšni ljudje naj zastopajo naše delavstvo v konstituant? Socialni demokratije so iz nerazumljivih razlogov onečastili svojo kandidatno listo z imenom človeka, ki naj bi s pomočjo delavskih glasov zlezal v ustavotvorno skupščino. Da bi mu pridobili signurne „mestece“, so ga porinili precej visoko, namreč na drugo mesto. Ta človek, „mali posestnik“ in bivši rudarski tajnik Filip Kisovar, je znan v Rogozi, deloma pa tudi v Sp. Hočah, kot odpadnik katoliške cerkve, ki se je zatekel v naročje protestantizma. To še ni navsezadnje najhuje; katoliška cerkev ni izgubila s tem človekom prav nič. Njhuje je to, da blesti na listi takozvanih „delavskih zastopnikov“ ime moža, ki je zapustil svojo ženo in ki živi v konkubinatu z ločeno protestantko. Ta človek vzgaja svoje otroke v duhu luteranstva. Torej: odpadnik, ki živi v konkubinatu z odpadnico, bo zastopal v Beogradu (ako bo izvoljen) interese tistih socialnodemokratskih kalinov, katerim pridigujejo rdeči listi navidezno versko toleranco. Dejstvo, da je soc. demokratska stranka postavila Kisovarja visoko na volilno listo, je nov dokaz, da hoče spraviti take ljudi v konstituant, ki bi tam podpirali na vse kriplje kulturnobojna stremjenja ostalih brezverskih strank. Ta dični „narodni poslanec in spe“ torej ne dela kandidatski listi rdečkarjev nobene časti. Nekaj pa so dosegli z njegovo kandidaturo: polom na dan 28. novembra. Vsak pameten delavec bo gotovo obrnil ta dan hrbet stranki, ki kandidira verskega odpadnika najstrupenejšega kova. Delavci! Pokažite 28. nov. z volilno krogljico, da nečete podpirati te ogabne kandidature in glasujte za stranko, ki bo onemogočila nastop „kulturnih bojnikov“ v konstituenti.

Volilno gibanje.

Naš voditelj in minister dr. Korošec je te dni veličastno sijajno zboroval v Nazarju v Savinjski dolini, v Celju in v Slovenski Bistrici. Kaj neki poreče celjska „Nova doba“, ko je bilo ravno v Kukovec-Spindlerjevi celjski liberalni trdnjavi najsičajnejše Koroščevo volilno zborovanje. Ko bi bil videl dr. Kukovec celjski Korošcev shod, bi se mu bile gotovo hle solze lastne politične ničevosti, nemoči in popolnega nezaupanja od strani ljudstva. Naš celjski Korošcev shod je „Novi dobi“ pokazal dovolj jasno: V katerih vrstah je minister Krjavelj.

Zborovanje dr. Korošca v Slov. Bistrici. V nedeljo, 21. novembra, se je na poziv Slovenske kmet-ske zveze zbralo ogromno število naših volilcev ter

je napolnilo veliko dvorano slovenjbištrške hranilnice. Tudi naše značajno ženstvo je bilo številno zastopano. Predsedoval je vrli in ugledni kmet Zafosnik. Zborovanje se je vršilo mirno in v lepem redu, če tudi je bilo prisotnih nekaj nasprotnikov. Govoril je minister dr. Korošec. Njegov govor je vzbudil ne samo največjo pozornost marveč tudi navdušeno pri-trjevanje. Za njim sta govorila poslanec dr. Hohnjec in naš politični starinar Peter Novak. Nedejsko zborovanje je bilo sijajna manifestacija naše stranke. Ljudstvo je javno dokazalo, da je po veliki večini v taboru naše slovenske in kršćanske stranke.

Demokratska stranka v smrtnih krčih. Demokratije v Sloveniji so na pomoru. Neusmiljeno jih davi in stiska jetika. Jetičnemu pa se vsak izogne, komur je do zdravja. Zato se demokratske stranke pri nas ogibljejo vsi ljudje, ki hočejo rešiti svoje politično zdravje. Zborovanja demokratov so podobna obiskovanju bolnika: pridejo le najzvestejši prijatelji in še ti kmalu odidejo. Nedavno je demokratski poglavar minister dr. Kukovec napovedal zborovanje v Zalcu, ki je prej bil glavna trdnjava liberalizma in takozvanega napredništva. Sedaj se pa liberalni Zalec niti zmenil ni za liberalnega papeža. Če prav je bilo zborovanje v gostilni, je prišlo samo okoli 20 ljudi in še ti niso vsi bili pristaši dr. Kukovca. Diplomati in državnik dr. Kukovec je takoj pregledal ves položaj ter je napovedani veliki politični zbor izpremenil v najožji zaupni bolniški obisk. Demokratski ključavničar Rebek je priredil zborovanje obrtnikov v Celju. Godilo pa se mu je kakor kokli, katera je bila začudena in prestrašena, ko so ji račke, o katerih je menila, da so piščeta, zbežale v vodo. Rebek pa se ni tako prestrašil, kakor ona koklja, marveč je mirno dejal: Če me nočete voliti, bom pa doma za pečjo sedel. V Mariboru je demokrat in narodnogospodarski strokovnjak Brezigar, ki je svoje finančne sposobnosti med drugim ovekovečil v razmerju med dinarjem in krono 1:4, hotel loviti pod firmo begunstva ljudi na liberalne limance. Pa se mu je ravno tako ponesrečilo, kakor Kukovcu in Rebeku. Ker demokratski poglavarji ne zmorejo več pravili političnih zborovanj, hodijo od kraja do kraja ter s klobukom v roki moledujejo pri učiteljih, uradnikih, obrtnikih za glasove. In če jim kateri obljubi, se ponižno zahvalijo: Bog lonaj!

Vendar en JDS usp-h. JDSarji so toliko beračili po svojih glasilih, da so preprosilili po „Narodovem“ poročilu novo gorenjsko stranko samostojnih trgovcev in obrtnikov, ki bodo baje glasovali za liberalnega kandidata.

Liberalci nam očitajo laž glede objave naše kandidatne liste. Gospodje od JDS, saj vendar sami povdarjate, da smo objavili našo kandidatno listo po abecednem redu. Ako sami objavimo, da je lista po abecednem redu, kje je potem nam očitana laž? Prek-mureca Pintariča pogrešate na naši listi, kje sta pa vaša dr. Gregorin in mlinar Zadravec? Strah pred volitvami je tako zmedel voljo liberalne žurnalistike Puča, da pri sedaj s klobukom pokriti glavi ne loči resnično objavljenega dejstva od laži. Čudno se nam zdi, da farba svetovni novinar Pirc celo napredno časopisje od „Tabora“ do „Naroda“ in „Jutra“.

Dr. Milko Brezigar liberalni kandidat in zaščitnik beguncev. Demokrati so politično ubili dve znani narodnoubudni osebi dr. Rybara in dr. Gregorina. Možema se je pristudila liberalna gonja in sta rajši pustila kandidaturi, kot da bi ju grizli po časopisju. Mesto Gregorina so se sedaj porinili demokrati v svojo kandidatno listo dr. Milko Brezigar, ki bi rad nastopal kot zaščitni vitez ugrabljenega nam Primorja. Dr. Brezigar ima samo to edino zaslug, da je bil narodni ekonom pri JDS stranki, ki ima na vesti doslej samo ekonomska agromerkurstva. Ako se bo lotil dr. Brezigar še rešitve Primorja, potem bomo doživeli z begunci in s celim od Italijanov nam ugrabljenim ozemljem ne samo ekonomskega, ampak tudi politično agromerkurstvo. Begunci, katerim je res pri srcu rešitev Primorske, naj se ogiblje dr. Brezigarja in cele agromerkurske JDS.

No-a č-h-o-l-o-aška stranka se je pojavila v požeški županiji in bo nastopila z lastno kandidatno listo, katere nosilec je kmet Deovida. Stranka je brala v svojem okraju vse češke in slovaške napredne elemente krog Požege.

Čokorilovci in srbska vojaška stranka so se združili 15 t. m. v skupno zvezo z geslom: „Velika Srbija“.

V Zagrebu bo na voliščih 9 volilnih škatel in sicer: demokratska, komunistov leviharjev, socialistov, komunistov centromasov, radikalov, frankovcev, Hrvatske zajednice, seljačce in izvenstranske skupine.

Ministrski predsednik Vesnić je nosilec radikalne liste v skopeljskem okraju.

Kašvo znamenje imajo samostojni na volilni škatli? Znamenje samostojnih na kandidatni listi je krava (pogrnatili so jo) in na drugi strani je mož s škropilnico (menda škropi Mrmojeve črešnje). Imena kandidatev so tiskana na zelenem papirju.

Derešl smeja bo po deželi, ko bo naše ljudstvo zvedelo in zaznalo, da se izbrali samostojni kot svojo volilno zvezdo vodnico kravo. Mi smo pričakovali, da bomo zagledali kot znamenje Samostojne na kandidatni listi — bika, pa je krava... No, saj sta si bik in krava tudi v žlahti. Obnašanje samostojnih v volilni borbi je bilo dosedaj res bolj živinske, radi tega vodi njihovo kandidatno listo — krava, ki ni glede pameti baš na prvem mestu. Samostojni kravarji to se bodo ljudje smejali. Pod zastavo krave se bije toraj politični boj za nemškutarsko staro pravdo Samostojne.

Koliko volilnih škatel bomo imeli na voliščih? Vseh škatel bo 7. Prva je SLS, druga so narodni socijalisti, tretja demokrati, četrta socijalisti, peta samostojni kravarji, šesta komunisti in zadnja prekmurska samostojna, katerih lista pa še ni predložena.

V okrajnem glavarstvu Slovenjigradec so se vršili jako dobro obiskani volilni shodi v Slovenjogradcu, Št. Ilju pod Turjakom, pri Sv. Primožu na Pohorju, Sv. Antonu na Pohorju in Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Na zadnjem sestanku je govoril nadrevizor Vladimir Pušenjak, na vseh drugih shodih in sestankih pa oba kandidata M. Steblovnik in Vladimir Pušenjak o programu stranke in o vseh važnih gospodarskih vprašanjih. Ljudstvo odobrava navdušeno program stranke in bo ogromna večina ljudstva v okrajnem glavarstvu volila kandidate Slov. Kmetijske zveze.

V okraju Slovenjigradec se vrši shod zaupnikov Kmetijske zveze v petek dne 26. t. m. v Šmartnem pri Slovenjogradcu.

V okraju Soštani se vrše volilni shodi Kmetijske zveze v soboto 20. t. m. v Št. Ilju pri Velenju, v nedeljo 21. t. m. v Št. Andražu, v sredo 24. t. m. v Zavodnjem in na praznik Sv. Katarine dne 25. t. m. v Sv. Križu nad Belimi vodami.

V okraju Gornji Grad se vrše volilni shodi Kmetijske zveze v nedeljo 21. t. m. v Mozirju in v Vologu pri Šmartnem.

V okraju Mirenberg se vršita volilna shoda Kmetijske zveze v Breznem in Pernicah dne 21. t. m.

Nasilje nemškonačionalnega dijaštva proti jugoslovanskim in češkim visokošolcem v N. Avstriji.

Češke visokošolce so nemški nacionalci vse iztirali z brahijalno silo iz visokih šol na Dunaju. Jugoslovanski nemški dijaki so začeli gonjo proti svojem sodržavljanom iz Jugoslavije. Zdenku Verstovšku, eksportnemu akademiku, so poslali deputacijo 10 članov in zahtevali od njega, da zapusti eksportno akademijo, ker ga sicer z brahijalno silo vržejo iz akademije. Rektor posreduje; toda dijaki nemške narodnosti se dali Verstovšku rok do 23. t. m., da se ne prikaže več na višjo šolo. Poslaništvo SHS je poslošlo vmes razburjenje zlasti med hrvatskimi in bosanskimi akademiki je veliko, toda da hočejo s silo in oboroženi nastopiti proti vsakemu nasilstvu. Vso gonjo se vzpriprižati lastni državljani, visokošolci nemške narodnosti, ki študirajo v Gradcu in na Dunaju. Pozovemo državno oblast, da vtačne vse te gospodiče, ki si drznejo v inozemstvu vpriprižati nasilstva proti lastnim sodržavljanom, pod ključ, kakor hitro se povrnejo v domovino.

Dnevne vesti.

Kaj je sešaj s Koroško? Plebiscitna komisija je imela svojo zadnjo sejo 18. t. m. Po seji je objavila ententna komisija razglas, v katerem ugotavlja konec svoje misije in naglašja, da je vsak prebivalec bivše Avstro-Ogrske tudi nadalje nedotakljiv radi svojega političnega prepričanja po § 92 mirovne pogodbe. Avstrija zagotavlja, da se bo držala te določbe in je svojo tozadevno obljubo tudi ponovila v posebnem razglasu. Koroški Slovenci pa entantarjem in Nemcem tudi tokrat ne verjamejo. Laška in nemška beseda sta si brat in sestra!

Kaj je z Italijani na Koroškem? Italjanske čete krog Beljaka bodo ostavile te dni Koroško. Jugoslovani, ki so bili v zastopstvu plebiscitne komisije na Koroškem kot poseben odsek, bodo zapustili Celovec 23. t. m. in se prepeljejo v Ljubljano.

Zopet nož v naše meso? Govorica gre, da zahtevajo zastopniki Nemške Avstrije naše ozemlje severno od Lajteršperga. Ali že spi naša delegacija zimsko spanje? Nemška Avstrija naslanja menda svojo zahtevo na pretežno nemško večino teh obmejnih občin? Ali kako stoji s to večino? Naj bo navedena le občina Ranca pri Pesnici: Tam ni bilo ob ljudskem štetju 1910 niti enega Nemca. A župan nemčur je vodil ljudsko štetje in vsakega je vpisal za Nemca,

ki je znal le par besed lomiti nemški. In tako je izkazala občina Ranca nad 70% ljudi z nemškim občevalnim jezikom. Dajte občino danes priskati in ne najdete dveh Nemcev. In tako je v vseh občinah Spodnje in Zgornje Sv. Kungote, Št. Jurja ob Pesnici in Svečine. Tam so službovali samo nemškonačionalno zagriženi nadučitelji Jaunig, Kellenberger, Sernetz itd. Ti so izvrševali ljudsko štetje v nemškonačionalnem duhu. In ta potvorba naj bo Nemški Avstriji v zaslonbo, da odreže zopet kos z našega telesa? Jugoslovenska delegacija ali spiš? Zahtevaj, naj gredo iskat v te kraje pristne Nemce z Dijogenovo — laterno! in naj jih naštejejo v vsaki občini deset!!! — pa jih nimajo. Ali pa že sme res prokletstvo vsega sveta svoje goljufije kremplje zarivati v nas uboge trpine Slovence? Ali naj zremo v možeh mirovne konference figamože? Ne! Ti so izrekli in podpisali, da je naša obmejna železniška postaja Št. Ilj, v to verujemo in v to zapujemo in to naj pove naša delegacija v Parizu...

Dr. Baum — Paskolo — JDS. V nedeljo, 14. novembra, ko smo se vračali s shoda Kmetijske zveze v Svečini, na katerem je poročal naš kandidat Roškar, se je mudil v Svečini organizator nemškega Schulvereina znani slovenščerec dr. Baum iz Durača. Bil je v družbi raznih Smonigov, Anderlov, Jaunigov in enakih zagritenih naših narodnih nasprotnikov. Dr. Baum je s to družbo šel k velikemu Voglarjevemu prijatelju Paskolu. Kaj so tam sklepali, je jasno. Gotovo jim je Giuseppe Paskolo poročal, da dela Voglar-Kodermanov „Tabor“ za njih propagando, ko razglašja razburjajoče vesti o naši severni meji. To je tista družba, katera bi nam rada požrla na se lepe Slovenske gorice. Paskolo je eksponent velike vsenemške ideje, ki hoče vzeti nam še naše kraje severno od Maribora. In ta Paskolo! ta človek s črno dušo, ki je celo svoje življenje, kar ga je živi na ših krajih, bil eden najbolj zagritenih sovragov Jugoslovanstva, ta Paskolo je bil pri sedanjih volitvah v konstanto glavni zaupnik JDS. Na reklamacije, ki jih je vlagal v občinah: Sv. Jurij, Sv. Kungota, Svečina, Plavč, Vrtiče, Slatinski dol itd. se je posoval „zaupnik demokratske stranke“. Ali vas ni sram, vi JDSarji, vi Voglar, vi dr. Koderman, vi dr. Serneć, vi dr. Lipold in vi vsi patent narodnjaki v JDS? S takim človekom, ki komaj čaka, da bi N. Avstrija pogoltnila naše lepe obmejne slovenske kraje, s takim strupenim sovragom slovenskega imena se vi družite, ž njim paktirate! In vi častiti gospodje „narodni“ sodniki, vi ki kar strepečete gnjeva, če vidite, kakoga Slovence, kateri je svetovnega kršč. naziranja, vi ste ponosni, ste srečni, da smete biti v družbi tega človeka, vi vtaknete vse to mirno v žep! „Jugoslavija“, ki gotovo ni nam „klerikalcem“ naklonjena, je prinesla dne 19. nov. članek od severne meje, katerega podpisemo z obema rokama. Vsi treznomisleči Slovenci obsojajo narodno izdajstvo JDSarjev na naši državni meji. Lepa družba to: Dr. Baum, Paskolo, Voglar, Koderman, „Tabor“, častiti gg. sodniki JDSarji! Vi ste „sol Jugoslavije“! Vi hočete dobiti sedaj ob volitvah glasove zavednih Slovencev, vi ki se družite z največjimi propalci, z izdajicami, ne boste dobili nobenega glasu poštenega in zavednega Slovence. Vi pa zavedni volilci, vrzite izdajalsko stranko JDS med staro šaro. Ona se iz slepe strankarske strasti druži z grobokopi slovenstva ob meji! Heil dr. Baum! Heil „Tabor“, Heil Voglar-Koderman! Heil Paskolo! Heil Serneć! Heil vsi drugi JDSarji!

Levišča naših obmejnih občin so zopet zdražbali sami Nemci in najbolj zagriti nemškutarji. Naše merodajne oblasti bi se morale zavedati, da so ravno prireditve velikih lovov v obmejnih krajih glavna zbirališča naši meji in državi najbolj nevarnih elementov. Ako že res kak Nemec in ožigosan nemškutar ponudi slepo pretirano zakupno ceno za lovišče, pa mu naj odtegne glavarstvo pravico do orožnega lista. Brez orožnega lista pa ne sme nikdo na lov, še nemškutarji in Nemci ne! Ako bi obmejna okrajna glavarstva posluhnila ta naš narodnoobrambni nasvet, bi si razni Mravlaggi, Paskoli itd. presneto premislili, predno bi se spustili v dražbo obmejnega lovišča. Caveant consules! Svarimo pravočasno ter upravičeno.

Naš podstek S prihodnjo številko začnemo izdejavati zanimiv prevod iz francoščine pod naslovom: „Moj stric in moj župnik“. Vsebinska je prvovrstna in tudi prevod je mojstersko delo znanega prevajalca, ki je že znan pod pseudonimom — Paulus.

Župnije Kostričnica je dobil č. g. Slavič, sedaj kaplan v Marnbergu.

Potovalnim učiteljem za čebelarstvo na Štajerskem in v Prekmurju je imegovan naš pristaš, vsem čebelarjem znani Jurančič iz Slov. goric. Jurančič je sprejet v državno službo pri kmetijskem poverjeništvu v Ljubljani. Častitamo!

Poročil se je 20. novembra v Ptuj g. Anton Brendič, trgovec, z gđno. Ivo Riegelbauer. Bilo srečno!

Alkoholna prepoved za dobo volitev. Po volilnem zakonu je že izdana naredba, ki prepoveduje točenje alkohola na dan pred volitvami, na dan volitev in na dan po volitvah. Prestopek tozadevne naredbe se kaznuje z zaporom 15 dni do 6 mesecev in z globo 1600—2000 K.

Za časa volitev ne bo na mariborskem sedišču nobenih razprav tri dni pred in tri dni po volitvah. Vse na te dni razpisane razprave so preložene na pozneje.

Šmarški samostojneži v svojem podivjanem elementu. Naši pristaši so priredili na večer 18. t. m. sestanek stranke v Bobovem pri Šmarju. Ko so spasi naši pristaše šmarški samostojni rogovileži, so navalili na hišo, kjer so zborovali naši in hoteli siloma udreti v zborovalni prostor. En samostojnež bolj po Habjanovo mesarkega prikroja je lopnil hišno posestaico zborovalnice s kolom po glavi. Ker niso mogli vdreti v zborovališče, so začeli z divjaškim zmerjanjem in grožnjami pod oknom. Ko so naši končali zborovanje, so začeli vreti iz zborovališča, samostojni zajci pa pot pod noge in so jo brusili v strahu pred našimi fanti na vse pretege. Habjanovi samostojni pristaši bodo dobili priliko, da jih pouči sodnija: Ne lopaj ženske s kolcem po glavi in ne moti mirnega zborovanja s surovimi in življenjsko nevarnimi grožnjami.

Voglar kupuje Prekmurce. Liberalni prvak profesor Voglar se je pred nekaterimi dnevi peljal z avtomobilom neke verižniške banke iz Maribora v Prekmurje. Peljal je s seboj 50.000 K denarja za volilno agitacijo. To svoto dobi „Samostojna prekmurska stranka“, ki so jo ustanovili liberalci v Prekmurju. Tako hočejo liberalci zvoditi pošteno prekmursko ljudstvo v brezverski liberalni brlog.

Stjepan Zagorac — neodvisen duhovnik. Na Hrvaškem se dobijo ljudje, ki mislijo, da je v deželi še premalo kolobocije in vsled tega bi radi k drugim zmešnjavam dodali še versko godljo. Vsled tega skušajo ustanoviti neko „neodvisno narodno cerkev“. Na čelu tega gibanja stoji Stjepan Zagorac, župnik v Koprivnici. Ta mož je resnična slika najbolj zmešane glave. Bil je že vse, kar je mogoče. Ko se je snovala takozvana „koalicija“ iz katere se je po svetovni vojni izlevila demokratska stranka, je tudi Zagorac, ki je bil poprej že vse mogoče, pristopil h koaliciji, imel zanj nešteto shodov, ter jo vdomačil v deželi. Od koalicije je prestopil k pravašem, od pravašev k Frankovcem, od Frankovcev k Radičevcem. Ni čudno, da je človek, ki je sam tako zmešan, zmešal tudi svojo župnijo, da ni mogoč tam nobeden župnik več in ljudje nič ne vedo, kaj bi hoteli. To je hrvaška narodna cerkev!

Vsem srednješolskim profesorjem se bodo uravnale plače še pred začetkom konstituante po srbskem plačilnem ključu.

V pravoslavni sinod izvoljeni škofje so sledeči: Nikolaj iz Niša, Dožić in Letić. Te volitve se je udeležilo pod predsedstvom patrijarha 14 vladik. Srbski patrijarhat bo osnoval tri nove metropole za: Cetinje, Skoplje in Sarajevo.

Bezanem! Ker traja rok za kreditiranje vozarine le do konca t. l. in je sedanje poslovanje vidiranja potnih listin zelo dolgotrajno, se pozivljajo oni begunci, ki se mislijo vrniti do konca leta, da se javijo takoj radi propustnice ori politični oblasti svojega bivališča (v Ljubljani policijsko ravnateljstvo), ki jim izda propustnico. Oblasti, ki izdajo propustnice, vposljejo le-te skupno podpisnemu uradu, ki bo ukrenil potrebno glede pravočasnega vidiranja od strani italijanske delegacije.

Znane hrvatske kmetijske punte bo začela sedaj preiskovati parlamentarna preiskovalna komisija, ki je že odpotova v bjelovarsko županijo.

Žilnozdavniki v Jugoslaviji bodo dobivali poleg stalne plače še 2 dinarja od kilometra na službenem potovanju in 16 dinarjev dnevaic.

Vinkovci v Slavoniji so proglašeni mestom.

Velike poverebe, t. tvine in zlorabe so izsledili te dni na carinarnicah v: Zagrebu, Beogradu in Skoplju. Preiskave so v teku.

Ateisti italjanskih fašistov na naše zavedne Goričane. Dne 19. t. m. so vrgli italjanski fašisti dve bombi proti vratom dvorane Pevskega in glasbenega društva v Gorici. Vsled eksplozije je nastala panika med množčevino zoranim slovenskim občinstvom, ki je vrelo in drvelo proti izhodu. Od eksplozije bomb je bilo nekaj lahko ranjenih, a mnogo nevarno poškodovanih in požeženih pri vsled eksplozije panike povzročeni

gnječi. S fašisti-atentatorji je bila v zahrbtni zvezi kakor vedno italijanska varnostna oblast. Kaj takega pa sedaj po rapalski pogodbi! Iz tega slučaja je razvidno, koliko je verjeti italjanskemu zagotovitlu glede varstva manjšin.

Italijani zopet z ognjem. Italijanski divjaki-pozigalci so zažgali vas Brdo pri Kastvi. Upepeljenih je 60 poslopij, rešilo si je prebivalstvo pred upepeljenjem najpotrebnejše.

Po jugoslovanski navadi smo pogoreli tudi pri sporni razdelitvi donavskih monitorjev, od katerih smo morali razum štirih vse izročiti za-veznikom.

Geprčević „Serbokroatisches Gesprächsbuch“. Cena 15 K. Izšlo v založbi Julija Groosa v Heidelbergu. — Prejeli smo to knjigo že pred kratkim, ki je v vsakem oziru dobra in vredna, da jo omenjamo. To je nekaka učna knjiga srbohrvatskega jezika za Nemce, ki je prirejena po novi jezikovni metodi, ki bo dobro služila vsem onim, ki se hočejo na lahek način priučiti srbohrvaščine. Založba je pokazala, da razume potrebo časa.

Iz Maribora.

Fiasko mariborskega protestnega zborovanja. „Tabor“ od petka se ne more načuditi, zakaj da je bila prazna dvorana mariborskega Narodnega doma ob prili protestnega zborovanja. — Odgovor na tozadevna liberalna vprašanja je dokaj jedinstven: Protestnih shodov se je začela ogibati mariborska slovenska javnost, ker se rinejo pri takih prilikah v ospredje razni JDSarski prvaki, ki imajo na vesti samo narodna izdajstva, pogone za varstvo nemškutarije itd. Drugi in glavni vzrok liaska zadnjega protestnega zborovanja pa je surovi napad staroste dr. Serneca na slovensko duhovščino in celo SLS. Ako hočete biti liberalci povsod sami, pa ostanite sami, potem pa ne javkajte o neuspehih. Liberalna nadutost, surovost in bahavost odbija vse pošteno in trezno misleče občinstvo. Fiasko zadnjega protestnega shoda je bil očiten in jasen protest napram nesramnim nastopom raznih Sernecov, Voglarjev in Kodermanov, katerih narodne zasluge obstoje samo v popivanju na narodni špas. Ako bodo imeli na protestnih shodih glavno besedo JDSarji, bo vedno polomija.

Gospoda od mariborske sednije je še vedno radovedna, odkod neki smo zvedeli, da je daroval g. Paskolo raznim svetnikom in sodnikom 135 l vina? G. gostitelj JDS gospode — Paskolo sam je javno pravil pe svečinski okolici, da so mu narodno zavedni gospodje poluckali preko ene stotine litrov. Ako nas bodo gospodje še nadalje ščegetali z radovednostjo, bomo našo trditve tudi spričali. Nemškutarski gostitelj Paskolo je pač tako gostoljuben, da rad postreže, a po laški maniri tudi človeku potem predbaciva povžite dobrote.

Mariborski demokrat dr. Vladimir Sernec je razvil iz maščevalnosti strupen političen boj proti SLS. Svoječas je mladoliberalc dr. Sernec sam odobraval naš boj proti kurupcionizmu dr. Pfeiferju, ker je sanjal, da zasede on po Pfeiferju mariborski županski stolec. Gospoda dr. Serneca so varale njegove sanje, radi tega je dolgo prekuhal svojo liberalno maščevalnost napram SLS, dokler ni buknil njegov bolj podivjani liberalizem na dan, ko je ga postavila JDS na števeni kandidatni stolec. Dr. Sernec se danes niti zaveča, koliko si je škodoval s svojimi tako dolgo in hinavsko prijazno zatajenimi izbruhi jeze napram SLS, ki mu ni pripomogla do mariborskega županstva.

I. umetniška razstava v Mariboru. Kakor smo že svojčas javili, se pripravlja v Mariboru početkom meseca decembra t. l. umetniška razstava, ki bo obsegala predvsem dela štajerskih umetnikov. Misel, ki jo je sprožil akademični slikar profesor Viktor Cotič, je našla povsod živahnega odziva. Stevilni naši umetniki, kakor tudi nekateri nemški domačini so prijavili svojo udeležbo na tej prireditvi. Skupno se je prijavilo čez 30 umetnikov, ki so po večini tudi že poslali svoja dela, čez 100 na število. Tako bo obsegala razstava, po izločitvi nekaterih ne popolnoma zrelih, okrog 100 dobrih del. Širši odbor, ki se je pred kratkim sestavil, je pod predsedstvom g. generala Maistra prevzel vse podrobne priprave za razstavo in obeta njegovo delovanje prireditvi popoln uspeh. Razstava se priredi v modernem slogu v treh proli jugu ležečih sobanah I. nadstropja bivše kaznine. Sobane bodo opremljene s 2.50 m visokim ozadjem ter bodo zaradi svetlobnega učinka še posamezno primerno razdeljene. Razstava, za katero vlada že sedaj vsestransko mnogo zanimanja, se odpre dne 5. decembra t. l., ob 9. uri dopoldne in ostane odprta do 26. decembra t. l. Cim nam bodo podrobnejši podatki na razpolago, se bomo na ta važni kulturni dogodek v zgodovini našega mladega Maribora še povrnili. Že danes pa opozarjamo občinstvo na to prireditve, ki ji je treba želeti prav obilnega uspeha.

Za Katoliški dom v Mariboru so darovali: Po 1000 K Lenart Janez, dekan v Smartnem pri Slovenjgradu in Zidanšek J., bog. profesor v Mariboru. Po 500 K prevz. knež in škof dr. A. B. Jeglič in Straki M., župnik, Sv. Peter. Po 200 K: Bohak J., kaplan Braslovče, Podvinski A., dekan Zavrč, Zigler M., trgovec Maribor in neimenovan. Po 140 K: Pšunder F., župnik Sv. Božensk v Slov. gor., Pečnik F., župnik Podgorje. Po 100 K: Pišek F., poslanec Orehova vas, Svet A., župnik Sv. Vid, Vršič S., kaplan Sv. Lovrenc v Slov. gor., Meško M., župnik Kapela, Kiffman A., Maribor, Krohne J., župnik Pod sredi, Selih J., župnik Sv. Kunigunda n. P., Doktor Brejce J., dež. predsednik Ljubljana in kneza Windischgrätzta tajništvo Konjice. Po 80 K: Dr. Ušeničnik A., vseuč. prof. Ljubljana. Po 50 K: Dr. Benkovič J., odvetnik Ljubljana, Vesenjaj P., kaplan Ormož, Magdalenski samostan, Studenice, Jelenko M., vodja konzuma Ruše, Spindler F., župnik Sv. Jurij ob P., Greiner F., trgovec Maribor, Radolič J., viš. sodni oficijal Maribor, dr. Medved A., profesor Maribor. Po 40 K: Sernec D., poverjenik Ljubljana, Lom F., župnik Sv. Peter-Meža, Posch J., trgovec Maribor. Po 30 K: Niefergal J., trgovec Maribor. Po 20 K: Ihl H., trgovec Maribor, Hornböck J., župnik Mežica, Siljanec A., župnik Sv. Jurij v Slov. g., Mirt J., vikar Konjice, Zadravec M., kaplan Ljutomer, dr. Tomišek J., gimn. ravnatelj Maribor, Schöber F., pek, mojster Maribor, Mesiček A., kaplan Sv. Tomaž pri Ormožu, Krevh M., kaplan Sv. Peter pri Mar., Doberšek F., župnik Koprivnica, Segula F., župnik v p. Pragersko, Rantaša L., minorit Ptuj, Cede J., župnik Studenice. Po 10 K: Kotnik J., kaplan Makole, Kraner V., župnik Sp. Sv. Kungota, Raktelj R., župnik Bizeljsko. Po 5 K: Janžekovič L., župnik Veržej, Stolni kapitelj v Mariboru 230 K. Nabrali so: Cvahte Lovro, Mesarič Mat. in Gajšek J. vsak po 200 K, Krepek A. 70 K, Zorec M. 58 K, Skupaj dosedaj nabrano 9495 K. Vsem blagim darovalcem se iskreno zahvaljuje odbor društva „Katoliški dom“ v Mariboru.

Glasbeni Matice v Mariboru so pristopili kot ustanovniki s 400 K gospodje: Ivan Kejžar, narodni predstavnik v Mariboru; Kiffmann Anton, trgovec na Aleksandrovi cesti, in Florjane Ljudevit, kavarnar v Mariboru. Odbor izreka dobrotnikom najsrčnejšo zahvalo za njih velikodušnost in priznanje. Naj bi našlo obilo posnemovalcev v teh težkih časih obstoja tega važnega društva. Število učencev je naraslo na 300 in vsaki dan se oglašajo novi. Slavno občinstvo se opozarja že sedaj na pevski koncert Glasbene Matice dne 4. dec. t. l.

Narodno gospodarstvo.

Naša uvezna in izvozna carina se ni povišala samo za 100%, ampak za 200%.

Novo znamke smo dobili iz Amerike in sicer 60 milijonov komadov.

Krenski bankevi bodo zamenjani meseca decembra t. l., ker je tozadevni pravilnik že izgotovljen.

Kongres gostilničarjev, ki se je vršil v Beogradu, je ustanovil jugoslovansko gostilničarsko zvezo, katere predsednik je Hrvat, hotelir Šmid iz Zagreba, podpredsednik pa Srb Todor Perišić iz Beograda. Kongresa se je udeležilo 1200 zastopnikov iz cele Jugoslavije. Novo ustanovljena zveza gostilničarjev zahteva ustanovitev gostilničarske samostojne zbornice, ustanovitev gostilničarskih šol v Zagrebu (je že), v Ljubljani in Beogradu. Beograd dobi gostilničarsko banko, Zagreb in Ljubljana pa filijali. Cilj teh gostilničarskih denarnih zavodov bo skupna nabava gostilničarskih potrebščin. Ujedinjeni gostilničarji so določili tudi samo 3 naslove za svojo obrt in sicer: hotel, gostilna in kavarna.

Za božične praznike dobimo večje množine sladkorja, katerega je že nakazalo prehranjevalno ministarstvo.

Invalidni davek se bo začel pobirati za leto 1920/21. Podlaga temu davku je skupni znesek vseh v Jugoslaviji uveljavljenih davkov. Do svote 80 K, katero kdo plača na na vseh davkih, je plačati invalidnaga davka 8 K. Ta davek potem raste s svoto plačujočih davkov in ne presega nikdar 20% predpisa na davkih, ki so podlaga za odmero. Invalidni davek se bo tirjal naknadno od vseh onih, ki so že poravnali plačilo davkov za leto 1920. Zamudne obresti tega novega davka se bodo zaračunale od 1. decembra t. l.

Poljaki in Italijani se pogajajo radi Trsta. Poljska bi imela rada Trst kot tranzitno luko za blago, ki prihaja za Poljake iz Egipta, Indije in Avstralije. Tozadevna pogajanja so že v polnem tiru.

Trgovci in obrtniki! Protestno zborovanje se vrši v sredo dne 24. ob pol 8. uri zvečer v restavraciji „Maribor“ s sledečim dnevnim redom. 1. Neupravičeno postopanje od strani verižniškega urada. 2. Se enkratno plačilo vojnega davka. 3. Zopetni povišek 100% carine. 4. Čudno postopanje tukajšnje oblasti zaradi tehnic. 5. Slučajnosti. Pridite polnoštevilično k temu važnemu protestnemu zborovanju. — Trgovski gremij.

Poročilo. Na svinjski sejemu v Maribor se je prignalo 134 deloma odraslih prašičev. Cene so bile okoli 30—32 K za 1 kg žive teže. Razpredalo se je večinoma vse.

Bankeret ruskega gospodarstva. Ruska sovjetska vlada je odpravila denar, ker je rubel glede cene čisto zgubil svojo vrednost, se ne splača več tiskati vedno novih rubelskih bankovcev. Mesto bankovcev bodo sedaj upeljali za uslužbenca in delavstvo plačilne nakaznice, ki bodo imele dvomesečno veljavo. Te nakaznice bodo imele dvomesečno veljavo. Te nakaznice bodo plačilno sredstvo samo za sovjetske urade in zadrage. Finančni krah bo zapečatil v Rusiji židovsko vladu sovjeto.

Dopisi.

Ormož. Zadnje nedeljo smo imeli kar celo kope raznih shodov. Prav dobro pa je uspel le shod Kmetijske zveze, na katerem je govoril naš poverjenik gosp. dr. Verstovšek. Zborovalce NSS smo lahko prešteli na prste ene roke. Zborovalcev Kmetijske delavske zveze (komunistov) pa je bilo nekaj več. Tam je pred sedoval vojni dobičkar mlinar Vernik, ki je sedaj postal zato komunist, da razdeli svoje med vojno pridobljeno premoženje ubogim ljudem, od katerih je postal vojni dobičkar. Njegov zvesti sodrug birt Zabavnik, pa dela stranki socipatriotov vso čast, da niti voliti ne sme. No, dokler je na čelu SDS trifolium Bernik, Zabavnik in neki Italiran škric, je lahko mirna Bosna. Popoldne so zborovali JDSarji, ki so v resnici napredni. Prifurali so se z avtomobili in v ekvipažah, kakor to pristaja vojnim dobičkarjem. Da navadno ljudstvo v taki družbi nima prostora vemo. Večkratni specialist dr. Lašič je navzočim pojasnjeval, kako treba sestavljati občinske račune in kako se konservira občinsko vino, da ne izpuhti. Vse mu je veselo ploskalo in gospodje iz Središča so se prijemali za svoje debele trebuhe, da jim niso razpočili. Nedeljski JDSarski shod je pokazal, da JDSarji ginevajo kot sneg in da jih po volitvah sploh ne bo.

Sv. Urban pri Ptuj. Urbansko pokopališče nima samo krasne lege, ampak je znamenito tudi radi divnega razgleda, ki nam ga nudi daleč naokrog. Lepi kraji, ki jih po pravici smemo prištevati med najlepše pokrajine naše Jugoslavije, se razprostirajo pred nami. Razum omenjenih posebnosti, slovi tukajšnje pokopališče zlasti radi tega, ker hrani zemske ostanke slavnih mož, ki so bili dika in ponos slovenskemu narodu v časih, v kojih je še vihrala kruta nemška strahovlada, ki je hotela zadušiti sleherni slovenski napredek. Sredi pokopališča stoji majhna mrtvašnica. V južni steni, na desni strani vrat opazimo vzdano priprosto kamenito ploščo s skromnim napisom: Leopold Volkmer. Pod neznatnim spomenikom počiva slavn in po svojih delih veliki mož: duhovnik-učitelj, pesnik in pisatelj Leopold Volkmer. Dne 7. februarja l. 1916 je preteklo 100 let od Volkmerjeve smrti. Nihče se takrat ni zmenil za to. Kako tudi? Saj je bilo vse naše zanimanje v istem času posvečeno svetovni vojni; nismo se ozirali na preteklost, le sedanost in boljša bodočnost je bila edina misel. Po vojski povzročeni preobrat nam je vstvaril našo državo. Postalni smo svobodni Jugoslovani in kot takšnim nam je pred vsem dolžnost, se spominjati svojih mož, ki so pred 100 leti že delovali v istem smislu za procvit našega naroda. Vendar nimam namena seznaniti drage bralce s Volkmerjevimi proizvodi, temveč le vzbuditi zanimanje za pevca Slov. gorice, da se spominjamo z dostojno hvaležnostjo nanj. V to svrhu bi bilo želeto, da se mu postavi v do glednem času primeren spomenik na javnem prostoru pri Sv. Srbanu.

Hardek. Tukaj je dne 11. t. m. zatisnila oči za vedno blaga Marija Stanič v starosti 64 let. Rajna je bila prava mučenica. Mučil jo je revmatizem, potem jo je še zadela kap ter jo položila v posteljo, v kateri je dolgo dobo štirih let trpela grozne bolečine. In ko je bila mera trpljenja polna, se je Vsedobri usmilil ter jo poklical k sebi, kjer se v družbi svojega moža veselil in užival plačilo, kate o si je s svojim trpljenjem zaslužila. Na svidenje nad zvezdami!

Galicija pri Celju. Dne 9. nov. je na Zavrhu umrl mladenič Anton Novak po dolgoletnem, hudem trpljenju, 32 let star. Skoro 18 let je bil priklenjen na posteljo, ker so mu ohromele noge v starosti 15 let. Nepopisno veliko je trpel, pa se udal v božjo voljo. Počivaj mirno, Tonček, Bog je obrisal tvoje solze!

Pišce. Dne 15. t. m. se je poročil Ogorevc Jože iz Pavlavasi z Marijo Pšeničnik. Na gostilji je nabral g. Podvinski Franc 150 K za volilni sklad SLS. Mladima poročencema obilo sreče!

Rdeči preroki, socijalisti in komunisti

lazijo med kmetiskim ljudstvom, ga razburjajo, širijo laži in delajo velikanske obljube, ki jih nikdar izpolniti ne morejo. Med vojsko so kričali:

„Kmet je oderuh, zatorej te kmetu rekvirirajte!“

zdaj pa vabijo kmete v svoje mreže. Socijalisti in komunisti so **proti osebni lastnini**.

Po njihovih načelih niti hiša, niti zemlja, niti predelek ni tvoja lastnina, s katero po svoji volji razpolagaš, ampak je lastnina vseh, ali so delali ali ne. Socijalni demokratje so bili in so še

proti starostnemu zavarovanju

Voditelji socijalistov so milijonarji!

Nekdanji voditelj socijalistov Bebel je zapustil ob svoji smrti 1 milijon mark. Kristan je milijonar; Korač jn bil pred vojsko čevljar, zdaj ima več milijonov.

komunisti hočejo kri in revolucijo!

Na Ruskem so jo s svojo rdečo armado napravili. Razdejali so vse, morili, požigali, ropali, delali pa skoro nič. Uničevali so tovarne. Železnice so zastale in živeža ni bilo mogoče prevažati. Nastalo je grozno pomanjkanje, draginja in lakota. V zadnjem času je zbežalo iz Petrograda nad 200.000 ljudi, da se rešijo glada. Kmetje morajo prisilno dajati žito v državna skladišča. Kmetje so se uprli. Državljanska vojska divja. Podobno so delali na Ogrskem in poskusili tudi v Nemčiji. Boljševiško vlado so hoteli upeljati ob železniškem štrajku tudi v Jugoslaviji.

Socijalisti in komunisti so sovražniki vere in cerkve.

Ustanovitelji socijalistov so jud Marks, jud Lassalle, brezverec Engels. Vodje socijalistov v Nemčiji in Avstriji so judje. Vodja ruskih boljševikov Trocki (Bronstein) je jud. Madžarske boljšerike so najbolj podpirali judje, ki so razširjali letak: Proklet bodi vsak, ki se pokristjani! Vodja madžarskih boljševikov je bil jud Bela Kun. Ravnotako je bil jud drug njhova vodja Szamuely. Tudi slovenski socijalisti in komunisti so brezverski. Njihovo glasilo „Naprej“ je lansko leto pisal

bogokletno o presv. Rešnjem Telesu

in se norčeval iz vere in presvete Evharistije. Socijalisti zahtevajo

brezversko šolo.

V svojem programu zahtevajo, da se šola osvobodi vsakega vpliva cerkve. Socijalisti zahtevajo

kmetskega delavstva,

pa se viničarjem in kmetiskim delavcem hlinijo kot njihovi največji prijatelji in jim obljubljajo zlate gradove. Ko je še bil minister za agrarno reformo

socijalist Korač ni dal zemlje kmetiskim delavcem,

ki znajo zemljo obdelovati, ampak socijalističnim fabriškim delavcem, ki so zemljo popolnoma zanemarili. Soci. Korač je javno izrekel, da se naj **denar izmenja 4 K za 1 Din.**

in je pristavil češ: Nič ne škodi, če kmetje kaj zgubijo, saj so vojni dobičkarji in oderuhi!

civilno poroko in ločitev zakona.

Pisali so: Nobenemu človeku ne pride na um, da bi se za celo življenje vezal. Na Češkem so socijalni demokratje

oplenili 300 cerkev in razbili 1500 svetih podob in razpel.

V Libušinu na Češkem so komunisti 28. oktobra

zasedli in onečastili župno cerkev

in imeli v njej komunistični shod. Govornik je govoril s prižnice. Počasi bodo še v cerkvi prirejali

veselice s plesom in pijančevanjem.

Socijalisti in komunisti znajo obljubljati, zmerjati, razdirati, kadar pa pridejo na vlado, pa

ne znajo gospodariti, ampak zapravljati.

To so dokazali zlasti na Ruskem in na Ogrskem. V Nemški Avstriji so socijalisti vladali dve leti, pa tako slabo, da jih je ljudstvo že sito in

so pri zadnjih volitvah propadli.

Komunisti pa niso dobili niti enega poslanca.

Še bolj ko v drugih državah morajo socijalisti in komunisti

propasti v Jugoslaviji!

Zato pa mora tem častneje zmagati SLOVENSKA KMETSKA ZVEZA!

Mala naznanila.**Razna****Plemenska kobila**

teška, 5 let stara, se zamenja za teškega konja. Ribiška ulica 9, Maribor. 870

URE
vsake vrste
sesprejmejo
v popravilo.
Zaloga ur
slatine in srebrnine. Cene
umerne. Postrežba točna.
JAN IGNACIJ, MARIBOR
URARSKI TRG v gradu (Burg).

869 **Podpirajte**
obrtnika-Slovenca!
Stavb. in umet. ključavničar
Franjo Kumerc, Maribor,
Pod mostom št. 10

se priporoča cenj. občinstvu
za vsa v njegovo stroko spa-
dajoča dela: kot popravila
poljedeljskih strojev, toplo-
vodov in parnih kurjav.

Delo solidno! Cene umerne!

Dražba lova.

Lovska pravica krajevne občine
Slatinski vrh, se da potom dražba
do 30. julija 1926 v zakup. Ta
dražba se vrši na uradnem danu
okrajnega glavarstva Maribor v
četrtek, dne 9. decembra 1920 ob
10. uri dopoldne pri Sv. Lenartu
v Slov. gor. Okrajno glavarstvo
Maribor, dne 18. novembra 1920.
Okrajni glavar: dr. Lajnšič. 981

Prodaja soli**Hiša v Mariboru**

5 minut od Glavnega trga, v vrtni
in svinjskimi hlevi, se zamenja
za gozd, ali kako gozdno posest-
vo. V hišo se lahko lahko naseli.
Oziroma se bo samo na rešne po-
nudbe. Ponudbe pod naslov „Hi-
ša v Mariboru“ na upravnistvo
lista. 912

Hiša enonadstrepna s stav-
biščem je na prodaj na
cesti Ob brodu. Vprašati je v
Mariboru, Tattenbachova ul. 25,
I. nadst. opje. 992

Naročajte naše liste!**SOL**

belo nemško ječilno v vrečah
nudi cele vagone kakor manjše
količine za takoj

Anton Toneje in drug Maribor

ZA ZIMO!

se dobi raznovrstno manufakturno blago v
največji izbiri v

VELETRGOVINI MANUEAKTURNEGA BLAGA

Karela WORSCHÉ, Maribor

GOSPOSKA ULICA.

Zajamčeno dobro blago! . . . Najnižje cene!
Postrežba točna! 929

JAKOB VEZJAK,

krojaška obrt in konfekcija 894

Maribor, Vetrinjska ul. 17

priporoča večjo zalogo izgotovljenih deških oblek,
površnikov za gospode, ter finega blaga za ob-
leke po meri. Cene solidne. Postrežba točna.

NAZNANILO! Devoljujeva si cenjenemu občinstvu
naznaniti, da je **RESTAVRACIJA**

„MARIJIN DOM“ 927

od 16. t. m. zaprta. Z odlič. spoštov. A. O. Mydlil.

Razglas.

Ofertalna licitacija za dobavo mesa za gar-
nizon Maribor za dobo od 1. jan. do 30. junija
1921 po 1000 kg dnevno in proti položitvi kau-
cije od 400,000 K se vrši dne 3. decembra t. l.
ob 10. uri predpoldne pri Mariborski puk. okružni
komandi.

Ofert kolkovan z 10 din. kolekom se ima
oddati v zaprtem zavoju adreiran na komando.
Cena mesa se ima vpisati za 1 kg in ta v kron-
ski vrednosti.

Po 10. uri se ne sprejema oferte.

Pogoji so dnevno od 8. do 12. ure pri na-
vedeni komandi (Dravska vojašnica, soba 28) za
spogled na razpolago.

DANICA KREMA

844 **ZA**

OBUVALO

čisti, sijaji in
konzervira kožo

PROIZVAJA:
„SLAVIJA“ tvornica kemičnih
proizvodov d. d. **ZAGREB**

Telefon 5-48 **ILICA 213** Brojavi: „**CEMA**“

AKO

imate kaj na
prodaj?

hočete kaj
kupiti?

iščete službo?

inserirajte v naših listih
in uspeh je gotov!

Ravno so došle

večje množine blaga iz inozem-
stva, zato razpošiljam po celom
kraljest. po zelo nizkih cenah:

Gaj	Kava
Kakao	Hiž
Mandeljine	Olje
Čokolado	Milo
Papriko	Bombone
Kafran	Konjak
Venilije	Rum
Boščice	Slivovke
Pige	Slive
Paradižnik	Kreme
Boxine	Sveče
Dikave	Testenine
Limone	Zvepile
Pomaranče	Galico

Anton Močnik

CELJE, GLAVNI TRG.

Koruzoinoves

919 cele vagone, kakor tudi manjše
količine nudi po dnevnih cenah

Anton Toneje in drug Maribor

POHIŠTVO

LASTNIH IZDELKOV

iz trdega in mehkega lesa se zavežjo po-
manjkanja prostora po znižanih cenah pre-
daja pri

Peter Hochnegger in dr.
MARIBOR, Koroška cesta 46-53.

Prodaja tudi proti mesečnemu odplačilu. 592

IVAN KRAVOS, MARIBOR

Trgovina in zaloga: Sedlarski, jermenar. Sedlarske delavnice:
Aleksandrova c. 13. ski in torbarski iz- Koroška cesta št. 17.
delhi. Različne opreme za konje, torbice za petovauje, nahrbniki,
dokolenice (gamaše) iz usnja itd. kakor tudi vse v to stroko spa-
dajoče priteklino. — — — Niklasti okovi (garmiture) za vprege.
GENRALNI JERMENI za stroje iz la usnja v raznih širinah
v zalogi. Šivalni in vezalni jermeni. Postrežba točna in solidna.

ZADRUŽNA BANKA

CENTRALA: SPLIT

PODRUŽNICE: MARIBOR, ZAGREB, NOVI SAD

Afilijacije: Zadruga banka Reka, Zadruga štedionica Trst

OSNOVNA GLAVNICA 50 milj. K

Bankovni oddelek:

Bavi se z vsemi bančnimi posli. Obavlja izpačila na
vsa tuzemska in inozemska tržišča pod najugodnejšimi
pogoji.

Blagovni oddelek:

Kupuje in prodaja na veliko vse domače in prekomorske
proizvode.

Menjačnica:

Kupuje in prodaja tuje valute, devize in čeke ter vseh
vrst domačih in tujih papirjev.

Vloge

Sprejema denar na vložni žiro in tekoče račune ter jih
obrestuje pod najboljšimi pogoji.

Podružnica Maribor

Gospeska ulica 20 (Pirchanova hiša)

prične s poslovanjem dne 1. decembra 1920.

Rabite samo

ZLATOROG MILO

za Vašo perilo!

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

E. BUNC in DRUG :: LUBLJANA

Gospodstvska cesta 7.

Prva marib. tovarna mila
preje C. Bros Maribor.